

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 8. XV aastakäik

TEATAJA

16. aprillil 1940

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . . kr. 3.50
Poolaastas . . . 2.00
Välismaale . . . 7.00
Poolaastas . . . 4.00

Toimetus ja talitus

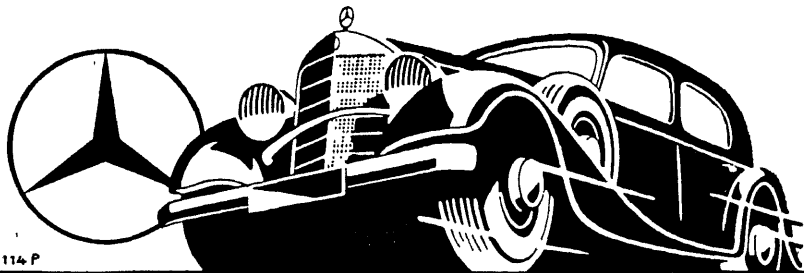
Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . . kr. 40.00
1/2 " . . . " 22.00
1/4 " . . . " 12.00
Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Hindade tõus, kaupmeeskond ja avalik arvamine. Kaubandus-tööstuskoda ja hindade kontroll. Sõda ja palgad Tööliste toetuseks maksetav lasteabiraha ei ole töötasu. Tekstiilitööstus sõjaoludes. Maksustamisküsimusi. Läti tööstus arvudes. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Äride register. Välisbörsid. Kaubahindu. Toiduainete turg. Tallinna börsi kursisedel.

Maailmakuulsad

114 P

MERCEDES-BENZ

Sõiduaudod, veoaudod

Ja paadimootorid

Päramootorid „K ö n i g“

J. CH. KOCH

Vene 12. Tallinn Tel. 478-63.

Müüa:

Kinnisvara Pärnu mnt. 29:

krunti 2180 m², 2 puu- ja 1 kivimaja 17 korteri ja 3 garaažiga; sissetulek kr. 13.000.—

Kinnisvara V.-Posti 6:

krunti 1357 m², 4 maja 14 korteri, 9 kontori, 4 kaupluse, 2 tööruumi ja 1 klubiruumiga — kelder ja aidaaruum; sissetulek kr. 28.000.—

Kinnisvara Narva mnt. 92:

krunti 1092 m², 1 puumaja — soliidne üksik- elamu 11 toa, veranda, vannitoa ja keskküttega, majahoidja korter, garaaž ja autojuhi korter

Kinnisvara Harju 26:

krunti 288 m², 1 kivimaja 3 korteri ja 3 kauplusega, 1 kauplus 4 ruumiga ja 2 kauplust à 2 ruumi; sissetulek kr. 12.200.—

Peale tähendatud kinnisvarade on veel maju kõigis linnades

Saksa Usaldusvalitsus Eestis

Tallinn, Toompuiestee 3-a, tel. 423-67

O S A K O N N A D: Tartus, Pärnus, Narvas, Viljandis, Haapsalus, Rakveres, Paides, Kuresaares, Võrus ja Valgas

Hindade tõus, kaupmeeskond ja avalik arvamine

Avaliku arvamise vilgas tähelepanu hindade kujunemise küsimusele on kõigiti mõistetav. Kaubahindade tõus ja sellega kaasnev laiade hulkade ostujõu ja seega elatustaseme langus sunnib avalikkust paratamatult rahulolematuse avaldamisele selle üle ühelt ja vahendite otsimisele elatustaseme languse pidurdamiseks teiselt poolt.

Kuna rahulolematuse avaldamine on kahtlemata lihtsam ja kergem kui niisuguste hindade tõusu pidurdavate konkreetsete ettepanekute tegemine, mis ei laostaks samal ajal küllaltki õrna majandusaparaati, siis on loomulik, et esimest kuuldub palju enam kui teist. Edasi on seegi arusaadav, et rahulolematust peab paratamatult suunatama mõne asjaosalise vastu. Tarvitaja seisukohalt on hindade tõusu perioodil selleks tavaliselt esimeses järjekorras kaupmees, kes tarvitajaga vahetus ühenduses seisest on laiade masside ja avaliku arvamise fookuses; juba tunduvalt vähemal määral saab laiade hulkade rahulolematust osaks eemalseisvale töösturile, kuna põllumees tarvitaja silmis tavaliselt hindade tõstmise küsimuses saab osaks erilise armulikkuse ja sallivuse. Viimasel juhul kurjustab energilisemalt vahest suhteliselt väike osa perenaisi, ja just need, kes turul vahenditult põllumehe vankrilt saadusi ostavad.

Miks see nii on, seda me ei taha siinkohal hakata pikemalt selgitama. Nimetame ainult mõned kõige tähtsamad põhjused, miks just kaupmeeskond neil puhkudel osutub selleks kõige suuremal määral „rataste vahele“ sattunuks. Need põhjused on: otsene kokkupuutumine tarvitajaskonnaga, kes aga alati on avaliku arvamise soosikuks; oma aja ammu äraelanud, aga juurdunud vaade kaupmehe kui õigustamata vahelüli suhtes, mis eriti rasketel aegadel on uut pinda võtmas; kaupmees on instantsiks, kus hinnamuudatused eriti tundaandvalt ilmnevad, kuna hinnatõusu edasiveeretamise võimalused puuduvad (ostjaks on tarvitaja ise) jne. Me ei taha eitada, et kaupmeeskonda kohe süüpinka tõmbava meeoleu tekkimisele on kaasa aidanud ka maailmasõja ja sellele järgnenud segastel aegadel esilekerkinud vastutustundetud spekulandid, kes oma suures enamuses aga kutselise kaupmeeskonna ridadesse ei kuulunudki ja kadusid koos ajaga, mis neid sünnitas.

See kõik on ettevõtjaskonna, eriti kaupmeeskonna, erakordsetel hindade tõusu ajajärkudel

seadnud avaliku arvamise terava kontrolli alla, mille vastu, kui see kontroll on õiglane, oleks raske vaielda.

See avalikkuse kontroll peaks aga olema ülimal määral objektiivne, tõsiolusid piinlikult jälgiv ja, mis peaaegu, mitte kirgi ülespiisutav ühe rahvaklassi vastu, kes nagu iga teinegi teenib üldsust ja seda niisugustel puhkudel teeb koguni rasketes tingimustes. Me oleme kaugel sellest, et püüda tušeerida nähtusi, mis on avalikult hukkamõistetavad, ümberpöörduvalt — sotsiaalse kaupmeeskonna hea nimi nõuab siin omalt poolt koguni teatud aktiivsust.

Me ei saa aga pidada kuidagi lubatavaks nähtusi, kus hindade küsimuses vastutusele võtmised pannakse teenima teisi hirmutavaid või koguni ainult avalikkust rahustavaid sihte ja selleks kaugelgi veel mitte vastuvaidlematuud eksimusi lastakse paista eriti ränkadena ajakirjanduses, serverides vastutusele võetute nimed silmapaistvalt enne kui kohus oma süüdimõistva otsuse on teinud. Selle juures see süüdimõistmine ei tarvitse veel alati olla liigkasuvõtmise pärast, mida tavaliselt armastatakse kohe avalikult deklareerida, vaid mõne hoopis tagasihoidlikuma määruse rikkumise eest, nagu hindade tõstmisest mitteõigeaegne teatamine, kaubahindade välja panemata jätmine jne.

Seepärast on meie seisukoht, et juhtudel, kui on tegemist alles protokollide koostamisega, peaks nii õrnas ja võhikuile raskelt orienteerutavas küsimuses, nagu seda on hinnad, tingimata säilitatama anonüümsus, et asjatult mitte kahjustada äri head nime, mis ärimaailmas on erakordse tähtsusega. Ei paranda ju kord ebaõigelt diskrediteeritud äri nime ka kohtu õigeksmõistev otsus, seda lihtsalt sel põhjusel, et avalik arvamine säärastel puhkudel ei ole sellest huvitatud.

Olgu siinkohal märgitud, et viimasel ajal nende äride nimede avaldamine, kellele protokolle on koostatud, on tervitatavalt tagasihoidlikum ja süüdistused täpsustatumad.

Üldse võiks aga ajakirjandus alles pärast kohtuotsust tuua täpsemaid teateid, kusjuures aga tõenduste jne. kirjeldamisel peaks oldama eriti täpne ja asjatundlik, et mitte tekitada väärarusaamisi nii äriühingondades endis kui ka tarvitajaskonnas, nagu seda, kahjuks, on ette tulnud.

Lhe.

Kaubandus-tööstuskoda ja hindade kontroll

Seoses hindade tõusu küsimuse üha põnevamaks muutumisega võidaks õigusega küsida, mida on majandusringkonnad ise teinud neile siin-seal vahel langevate etteheidete ärahoidmiseks. Mida on teinud ettevõtjate arvukad organisatsioonid ja eriti nende ringkondade avalik-õiguslik esindus Kaubandus-tööstuskoda? Püüame allpool hästi kokkuvõtlikult sellest saada mõnesugust ülevaadet.

Kõigepealt üldine hoiak. Algusest peale on Kaubandus-tööstuskoda ja kaupmeeskonna organisatsioonid võtnud kindla seisukoha igasuguste võimalike spekulatiivsete nähtute vastu. Me kirjutasime oma lehe veergudel instruksioonides erakaupmeeskonnale, mis sisaldasid ka hoiatusi spekulatiivsete hindade tõstmise eest, 19. septembril m. a.: „On saabunud aeg, kus iga erakaupmees peab tegutsema selle teadmisega, et nii sageli on kogu rahva silmad temale pöördud. On saabunud aeg, kus erakaupmeeskond peab näitama avalikkusele, et ta seisab oma ülesannete kõrgusel ja on suuteline ka muutunud oludes täitma oma rahvamajanduslikult tähtsat ülesannet — varustada maad ja rahvast kõige tarvilisega, tehes seda õiglaselt ja oma paremate võimete kohaselt.“ Ja edasi: „Kõik abinõud tarvitusele, et usaldus erakaupmeeskonna vastu nii riigivõimu kui ka kodanike masside hulgas säilitataks.“ Olgu muuseas veel märgitud, et juba möödunud aasta aprillikuus ÜKSkeskliidu korraldusel toimunud kaupmeeskonna kohapealse tegelaskonna kokkutulekul K/t.-kojas juhtis üks referent — koja ametnikke — oma ettekandes kindlate hindade üle tähelepanu spekulatsioonitondi võimalikule silmapiirile kerkimisele olukordade keerulisemaks muutumisel, pannes südamele selle ärahoidmiseks varakult kõik teha. Selle hoiaku võtsid omaks ka teised kaupmeeskonna lehed ja organisatsioonid. Mõistetavalt oli see kõik kajastuseks ka koja ametlike organite seisukohavõttudele. Mäletatavasti kutsus Kaubandus-tööstuskoda üldise ajakirjanduse veergudel ametlikult ettevõtjaskonda üles täitma lojaalselt kõiki hindade kontrolli määrusi ja hoiduma igasugusest spekulatsioonist. Seda on koda teinud ka kõigil oma koosolekul üle riigi. Olgu märgitud, et sellele koja hoiakule on ka Majandusministeerium tunnustavalt suhtunud oma ajakirjanduses avaldatud ametlikes informatsioonides, märkides, et meie ettevõtjaskond ei ole üldiselt asunud spekulatsiooni vildakale teele.

Küsimuseks, milles ametlike ringkondadega ei ole saadud ühist keelt, on ettevõtjaskonna seisukoht, et kaupade müük peaks olema lubatud n.-n. turu- või päevahindade ja mitte sisseostuhindade alusel, nagu praegu. See majandusringkondade seisukoht on käitismajanduslikult omajagu põhjendatud, kuna pideva hindade tõusu juures välditaks sel teel põhivara kaotamise hädaohtu hindade langetamisel, finantseerimise raskused jne. Sellele küsimusele on korduvalt pöördud ametlike ringkondade tähelepanu, avaldades vastavaid kirjutusi eriajakirjanduses, esinedes vastava ettekandega asjatundjate ringkondades (E. Majandusteadlaste Seltsis) jne.

Kõik need selles küsimuses ette võetud sammud ei ole teatavasti annud soovitud tulemusi ja Majandusministeerium, soovides ära hoida elukalliduse järsku tõusu ning seega laiade hulkade elatustaseme kiiret langust, püsib seisukohal, et kaupade hindu võib tõsta ainult tegelike ning tõestatavate tootmis-, soetamis- või omakulude tõusu võrra.

Rahvamajanduslikult seisukohalt lähtudes ei saa salata, et sel kombel on suudetud ära hoida muidu väga kiireks ja häirivaks kujuneda võinud elukalliduse tõus ja laiemate rahvakihtide ostujõu ja elatustaseme järsk langus. Seda teed on käidud ka teistes riikides, mis aga seal on vahest vähem häiriv, kuna ettevõtted seal on kapitalitugevamad.

Igal juhul peaks aga ettevõtjatele võimaldamata mõnesugust suuremat teenistust, mis oleks reserviks, millest katta osaliseltki põhivara kaotusi hindade languse korral.

Sellele üldisele hoiakule lisaks asus Kaubandus-tööstuskoda omalt poolt selgitama praktilisi võimalusi, kuidas kaasa aidata hindade kontrolli õiglasele teostamisele.

Selleks on koda üksikute alade järgi püüdnud võimalust mööda kokkukutsutud kaupmeeste — asjast huvitatute — nõupidamistel selgitada väljakujunenud normaalseid brutokasu norme ja on need Majandusministeeriumile kinnitamiseks esitanud. Seda on tehtud suhkru, heeringate, kummist jalanõude, villase lõnga, riide (viimane Üler. Riidekaupm. Ühingu poolt, aga koja ametkonna kaasabil) jne. alal; käsil on see naha ja jalanõude alal. Nagu nähtub, on seda tehtud esmajoones aladel, kus ilmesid vaieldavused ja arusaamatused. Neid väljatõotatud norme on ministeeriumi poolt osaliselt vaikivalt, osaliselt aga ka ametlikult mõne-

suguste korrektiividega aktsepteeritud ja hindade kontrollimistel juhtnöörideks võetud.

Sel teel on ühelt poolt kutsutud korrале kaupmeeskonda ja teiselt poolt on tunduvalt kergendatud kontrolli teostamist.

Edasi on hindade küsimuses peetud koja poolt tihedat ja alatist sidet Majandusministee-riumiga, informeerides kontrolli teostajaid kaubanduses väljakujunenud kalkultatsiooni mee-odeist ja muust säärasest.

Koja ametnikke on politseivõimude poolt as-jatundjaina üle kuulatud, samuti on nad aval-danud terves reas üksikküsimustes oma seis-u-kohti, eriti ärikulude % ja üldse brutokasu kohta ühel või teisel alal.

Uute hindade määruste tõlgitsemisel on Kau-bandus-tööstuskoda väga tihedalt Majandusminis-teriumiga kontakti pidanud, mis igal juhul on mõlemale poolele olnud kasuks.

Nii selgitas Kaubandus-tööstuskoda, kas ka need ettevõtted, kes edasimüüjaina müüvad kom-dumaa tööstuste või jälle importijate poolt hin-

nas tõstetud kaupu, peavad hinna tõusust, mis on tingitud sisseostuhinna tõusust, omalt poolt veel kord teatama, nagu võib määrusest aru saada. Sellele järgnes majandusministri abi se-letus, et hindade tõstmisest tuleb teatada ai-nult ühes faasis — tootja juures kodumaa kau-pade osas ja importija juures väliskaupade osas. Igall juhul lasub teatamise kohustus sel ettevõtjal, kelle juures hind tõuseb esimesena.

Edasi on koda selgitanud, mida mõista mää-ruses toodud normaalse vahekasu all.

Arvestades muuhulgas just ka Kaubandus-tööstuskoja ettepanekuid asus Majandusminis-terium seisukohale, et normaalseks tuleb lu-geda see vahekasu, nimelt brutokasu, mida saadi enne 1. septembrit, s. o. enne sõja puhkemist, seega brutokasu, mis enne sõda vabas võistluses oli välja kujunenud.

Nagu eelnevast nähtub, on Kaubandus-töös-tuskoda omalt poolt püüdnud kõigiti teenida üldsust kui ka ettevõtjaskonda, mis on ju tema kohuseks.

— h —

Sõda ja palgad

O. Hendrikson

Riigi rahuage se majanduselu ülesandeks on esijoones kodanike tarviduste rahuldamine. Sõja ajal muutub see siht, kuna riik on sunni-tud võitlema oma olemasolu eest. Kodanike tarviduste rahuldamine jääb tagaplaanile, sel-leks valmistatavate varade pakkumine vähe-neb ja nõudmine vastavalt suureneb. Tagajär-jeks on hindade tõus, mis teatava circulus vitiosus'e algülina avab sõjaaegse majanduse erinähtuste lõpmatu keti, mis, sisaldades endas ka palkade ja hindade võidujooksu, lõpeb tava-liselt finišis, milleks on inflatsioon. Maailma-sõja lõpu ajajärgus kajastusid need nähtused halastamatult selgusega ka suurte, varemalt majanduslikult väga tugevate, riikide elus.

Mitte ükski sõdivad riigid, vaid ka erapoo-letud on sunnitud vajutama oma majanduslele sõjapitseri. Relvastumise kulud, strateegilised ehitused, produktsiooni suunamine riigikaitse-listeks ülesanneteks, need nõuavad riigilt ikka uusi väljaminekuid, millede katmiseks ta peab leidma abinõusid. Viimased annavad end aga paratamatult tunda kodanikule, kelle toodan-gust suurem osa läheb mitte enam temale en-dale, vaid riigile. Elatustase langeb, raskused, mida ei tuntud pika aja kestel, tõstavad pead. Harjumatus olekus haaratakse abinõude järele, mis sageli on ebaõiged. Ümbritsevad näited peaksid meilegi selgitama, et oleks vääri loota

meid jäävat oasiks kõrbe, kui ümberringi rah-vad võitlevad raskustega.

Samuti kui mujal vajavad ka meil lahenda-mist endakaitse finantseerimise tõhustamise probleemid: produktsiooni tõstmine ratsionaal-semate meetodite, tööaja pikendamise, pühade ja puhkepäevade arvu vähendamise, toorainete säästmise jne. kaudu. Samuti ei pääse me too-detud varade omatarviduse osa vähendamisest, maksude tunduvalt tõusust jne. Nende küsi-muste käsitlemine tuleb tunnistada hädavajali-seks, et hajutada ekslikku arvamist, nagu peaks ja võiks meie majanduslik olukord jääda muut-matult ennesõjaaegsetesse raamidesse.

Inglise tuntud majandusteoreetik J. M. Keynes leiab, et kaasaegse riigi endakaitse ja sõja finantseerimiseks peab kaasa aitama iga üksik kodanik. Riigi tarvete rahuldamine saab sündima kodaniku kulul, nimelt tuleb piirata kodaniku tarbimist ja ülejääk anda riigile. Et aga üksik isik alati püüab oma tarbimist laiendada, siis tuleb teda selles takistada palga- ja hinnapoliitiliste abinõudega. Kuna need abi-nõud ükski ei suuda kulutusi piirata, kui raha on juba kodaniku käes, tuleb läbi viia sundus-lik rahakogumine või — teisiti öeldes — üle-liigne raha kodanikult ära võtta. Viimane toi-muks sel kujul, et kõik tulud, mis ületavad kindla miinimumi, tuleks teatava tariifi järgi

anda võimude käsutusse. See sisse maksetav osa jagatakse kaheks — üks loetakse maksuks, kuna teine osa kannab nimetust sääst ehk laen valitsusele, millelt maksetakse teatav protsent. Sääst ehk sunduslik riigi laen kuulaks tagasimaksmisele alles pärast sõja lõppu. J. M. Keynesi arvates on sõja ajal valida vaid kahe pahe vahel: kas inflatsioon või sunduslik säästmine. Kui jätta kõigile kätte kogu saadud tulu, rutatakse ostma üksteise võidu. Hindade inflatoorsest tõusust kannatavad aga ühte viisi kõik. Sunduslik laen pidurdab kodaniku ostu-himu ja seega hindade tõusu ning sõja lõpul on võimalik säästetud summasid rakendada produktiivselt. Siinjuures väärrib märkimist, et Saksamaal on J. M. Keynesi poolt läinud aasta oktoobris esiletoodud mõtted leidnud juba praktilist rakendamist käesoleva aasta algul sundusliku tulude säästmise kujul.

Prof. Gustav Cassel — Rootsi nimekaim majandusmees — puudutab samu probleeme Rootsi seisukohalt lähtudes. Tema arvates on vajaline rõhku panna kaupade ja toorainete saamisele, kuid veel tähtsamaks peab ta teist komponenti, nimelt sooritavat töömahutu, mida iga võimaliku abinõuga, ka erakordse sõjaaja abinõuga, tuleb tõsta. Kuid ka need kaks ei oma piisavat tõhusust, kui mitte ei tõmmata kokku tarbimist. Sõjaaeg nõuab elustandardi langemist — selle raudse seaduse vastu võitlejad on seni kõik kaotanud. Sõja finantseerimiseks on küllaldane, Casseli arvates, tarbimise maksustamine, vastandina Keynesile, kes soovib tarbijalt otseselt ära võtta ta tulusid. Otsemaksus näeb Cassel aga hädaohtu, et see takistab kapitali kogumist, mis on eriti vajaline just sõja ajal, kus valitsus ikka jälle püüab katta oma kulusid kogunenud kapitalide abil. Tarbimismaksud on vähem tajutavad ja küllalt tagajärjekad, eriti kui maksustada, nagu soovib Cassel, kaupu ja teeneid, mis pole hädavajalised, kuid mida siiski enamus tarvitab, näit.: kohv, tee, suhkur, maiustused, lõbustused, luksussõidukid jne.

Tuntud Rootsi teadusmehe Bertil Ohlin'i seisukohad on eriti huvitavad, kuna neis leidub vastus ka meie avalikkuses viimaseil ajal üleskerkinud vaidlustele. Ohlin käsitleb sõjarskuste kandumist kõikidele kodanike kihtidele ja väidab, et elatuskulude tõusu raskus peab langema kõigile võrdset. Kui ühe juures see kompenseeritakse, langeb raskus kõrvalolevale kihile seda tunduvalt. Püütakse näiteks tööliste palkade tõstmisega kompenseerida täiel määral elukalliduse tõusu, kannatavad seda raskemini eraametnikud või põl-

lupidajad või riigi- ja omavalitsuse ametnikud, ja ümberpöörduvalt. Ohlini arvates on majandusliku kui ka psühholoogilise kaaluga asjaolu, et kõiki tulusid, ka tööpalku, püütaks võimalikult säilitada rahas väljendatult samal tasemel.

Rootsi sattumine ühe kõrgema elustandardiga maa seisukohalt otsesesse sõjaohtu on tinginud vajaduse tegutseda resoluutselt. Vastavalt teoreetilistele seisukohtadele vajatakse praktilisi samme. Viimased teated ütlevad, et Rootsi riigi panga volinik nõuab valitsuselt hindade stabiilsuse säilitamist ja paneb selleks ette järgmisi samme: hindade ja palkade taseme madalal hoidmine või uue palgatõstmise vältimine, põllumajanduse saaduste hindade tõusu pidurdamine. Palkade suhtes soovitatakse võtta revideerimisele nn. indeksilisad, samuti et ei otseste ega kaudsete maksude kõrgendused ei kutsuks esile palkade tõstmist.

Meil on võimalik olnud tähele panna, et kõikide toodud teoreetiliste seisukohtade juures on kardinaalne osa töötasu ja hindade vahekorral. Viimane moodustab varade nõudmise ja pakkumise seaduse ühe osa, mistõttu on loomulik, et kõik sõjaaja valitsused nii intensiivselt tegelevad nende küsimustega. Tasakaal, mis valitseb varade nõudmise ja pakkumise vahel rahu ajal, saab otsekohe häiritud puhkeva sõja poolt. Ka meie, kuigi eemal otsesest sõjategevusest, oleme saanud tunda ettenägematuid võnkeid hindade alal, tundemärke, mis näitavad, et me mitte ei jää eraldi, vaid peame alistuma üldistele seadustele.

Neilt seisukohtadelt lähtudes ei oleks huvitusetä jälgida, missuguseid samme on meil teada olevates riikides astunud palkade ja hindade tasakaalu säilitamiseks.

Nagu teame, on võitluseks inflatsiooni vastu tarvitusel mitmeid abinõusid, mis peavad kas 1) valvama hindade taset või 2) korraldama tarbimist või 3) reguleerima tulusid, nende hulgas ka tööpalku.

Hindade taseme reguleerimine peab aitama hindu hoida kõrguses, mis võimaldaks tarvitajail katta oma normaalset tarvidust. Kui aga tarvitaja on suuteline ja soovib milgi põhjusel maksa enam, siis ei aita üksi hinna reguleerimine säilitada nõudmise ja pakkumise tasakaalu, vaid tuleb juba reguleerida ka tarbimist. Võime aga küllalt tuua näiteid, kus niihästi normeeritud hinnast kui ka piiratud tarbimisest hoolimata nõudmine mõne liigi varade järele aina kasvab. Siin tuleb valitsusel inflatsiooni pidurdamiseks tarvitusele võtta kolmas abinõu — tarbija kulude tegemise võime piiramine, mis sünnib kas palkade tõusu ta-

kistamisega või maksude või muude abinõude läbi kodaniku kasutada olevate tulude kärpimisega.

Vastavalt oma riigikorrale, poliitilistele vahetajatele ja arusaamistele kasutab iga valitsus sõja ajal üht või teist nendest abinõudest. Seejuures tarbimise ja hindade piiramine, kui kergemad, leiavad sagedamat tarvituselevõttu, palkade ja tulude piiramist aga kasutatakse harukordadel, kuigi see, nagu nägime eespool, on soovitatud J. M. Keynesi poolt kui üks tõhusaimaid vahendeid.

Saksamaa oli üks esimesi, kes asus palkade sõjaaegsele korraldamisele. 1939. a. 4. sept. määrus takistab palkade tõusu, kusjuures valitsuse korraldus 12. oktoobrist keelab palkade või muude tasude tõstmise või alandamise.

Prantsusmaa teise sõdapidava maana on 1939. a. 10. novembri dekreediga püüdnud järele rutata Saksamaale — kui ta jätab valitsuse määrata palgad ja töötingimused. Vastavate määruste kohaselt ongi sõjavarustustööstuse palgad jäetud samale tasemele kui septembri algul 1939. Kuigi teised tööstusharud on veidi vabamad, on see siiski vaid näiline vabadus. Siinjuures võib konstateerida asjaolu, et peale palkade ka töötingimused peavad samuti painduma sõjaolukorrale — produktsiooni tõstmiseks ei saa kumbki riik juba pikemat aega enam kinni pidada 8-tunnisest tööpäevast, puhke- ja puhapäevadest jne.

Inglismaa on sõdivate maade killas seni suutnud hoiduda valitsuse poolt palkade ja hindade tasakaalustamisest. National Joint Advisory Council on piirdunud ainult valitsusvõimudele informatsiooni andmisega tööstuse olukorra kohta. Viimastel aegadel on aga avalikkuses korduvalt juhitud tähelepanu lähenevale inflatsioonihädaohule, mis peitub palkade tõstmises sel motiivil, et elukallidus ja hinnad olevat tõusnud. Arvata on, et Inglismaa ka siin on vaid mõnevõrra maha jäänud teistest uuenduste läbiviimisel ja varem või hiljem ta sammub sama rada.

Mis puutub erapooletutesse maadesse, siis sõja ajal on Rootsi, Belgia ja Daani oma palkade taseme viinud teatavasse seosesse elukalliduse tõusuga n.-n. indeksilisa kaudu, ära nähes raskusi, mis tekivad mõlema eraldi liikumisest.

Daani esimesena 30. oktoobril 1939. a. töandjate ja töövõtjate keskliidu vahelise sobimuse kaudu viis palgad seosesse elukalliduse indeksiga. Iga indeksi punkti tõusu või languse

teeb kaasa vastavalt tunnipalk meestele 0,85 ööri, naistele 0,55 ööri ja noortele 0,35 ööri võrra. Palga muutmine jääb aga maha indeksi muutusest, sest palk korrigeeritakse vaid igas veerandaastas ja alles siis, kui indeks on liikunud vähimalt 3 punkti.

Rootsi: 16. detsembri töandjate ja töövõtjate kokkuleppe kohaselt kõigis töölepinguis määratakse: kui 1. aprillil 1940. a. elumaksumusindeks ületab 1. jaanuari 1940. a. indeksi vähimalt 6 punkti võrra, on palgad reguleeritavad. Sama tehakse igas veerandaastas, kui indeks on tõusnud 6 punkti. Palgalisa arvestatakse 0,42% iga elumaksumusindeksi punkti kohta.

Belgia: 21. dets. määrusega otsustati jätta palgad muutmata kolme kuu kestel. Selle järele tõstetakse palku 5%, kui elumaksumusindeks on tõusnud vähimalt 5% võrra. Sellal talitatakse igas veerandaastas kord.

Vahepeal on aga selgunud, et indeksilisa ei täida tema peale pandud lootusi, ja on asutud seisukohti revideerima. Nii on Rootsis ja Daanis esile toodud soov jätta maksude tõusud välja indeksilisa arvestuse alt, mis tegelikult tähendab loobumist palkade sidumisest indeksiga.

Kokku võttes eeltoodud andmestikku oleme võinud tähele panna, et riigivõim ei soovi jätta sõjaolukordades palkade arenemist vabaks. Põhjenduse sellele annab tuntu inglise majandusmehi, prof. W. H. Beveridge, kes väidab, et töandjad ei ole kompetentsed nendes olukordades lahendama palganõudmise probleeme vastavalt riigimajanduse huvidele. Suurem osa töandjaid ei kata palgatõusu kulusid mitte omast taskust, vaid kannab selle otseselt või kaudselt üle toodete hinnasse. Seepärast ei ole nad mitte vastutusvõimelised partnerid töövõtjate ja muude organisatsioonidega palgaküsimuste lahendamisel. Riiklik võim peab asuma pidurdama niihästi ühe poole liig suuri nõudmisi kui ka teise poole soovi liig kergesti järele anda.

Silmas pidades toodud seisukohti tuleb meil võtta lähema vaatluse alla palkade olukord ja arenemine Eestis sõja kestel. Vajadus täpsema seisukoha võtuks on püsinud pikemat aega, sest meie avalikkus on olnud pidevalt ülekoormatud teadetega elukalliduse tõusu kohta, kuna teisest küljest on saanud peagu psühoositaolise leviku palgatõstmise nõuded, millisel alal esinetakse isegi 25—30%-lise tõusu nõudmistega.

(Järgneb)

Töölitele toetuseks maksetav lasteabiraha ei ole töötasu

Riigikohtu põhimõtteline seletus

Aktisiaühisuse X Tallinna käitis hakkas 1937. a. maksma töölistele lasteabiraha vabrikus väljapandud kuulutuse põhjal, milles mainiti, et lasteabiraha maksmine on vabriku valitsuse poolt vabatahtlik ja igal ajal etteteatamatult lõpetatav ning et seda ei arvestata palga hulka. Tööinspektor tegi käitise juhatajale korralduse tasuda Tallinna Ühisele Haigekassale haigus-kindlustusmaksud nimetatud lasteabiraha pealt. Käitise juhatus pöördus kaebusega kindlustusameti ja hiljem Kindlustusnõukogu poole, et tööinspektori korraldus ära muudetak. Kaebused jäeti rahuldamata ja Kindlustusnõukogu leidis, et kõigepealt sel küsimusel, missugusel juriidilisel alusel, kas töölepingu, kohalike kommete või näiteks ka aktseptitud lubaduste põhjal, saab tööline tasu, ei ole määravat tähendust lasteabiraha arvestamisel töötasuna. Sisuliselt aga ta leidis, et lasteabiraha tuleb pidada ka tööstusliku töö seaduse mõttes palgaks-töötasuks, mille pealt tuleb arvestada haigekassa makse.

Aktisiaühisuse kaebusel tuli nimetatud küsimus arutusele Riigikohtus. Riigikohus ühines Kindlustusnõukogu seisukohaga, et küsimuse lahendamisel ei ole oluline, missuguste juriidiliste tehingute alusel vastavaid summasid töölistele tasutakse, ega oma määravat tähtsust ka see, kuidas asjaosalised ise lasteabiraha kvalifitseerivad. On selge, et ka aktseptitud lubaduse põhjal töölistele tekib õigus neile summadele, kuni vabriku valitsus ei teata nende maksmise lõpetamisest. Erinevale seisukohale tuleb aga Riigikohtu arvates asuda küsimuses, kas lasteabiraha kui niisugune tuleb lugeda palga hulka TTS 3. peatüki mõttes. Palgaks tuleb lugeda summad, mis on saadud tasuna tehtud töö eest ja mis vastavalt peavad olema ka seoses tehtud tööga. Mis puutub lasteabirahasse käesoleval juhul, siis see iseendas ei olene tehtud töö hulgast (näit. ületunnitööde korral ei saa üldse lasteabiraha), vaid ainult asjaolust, et tööd üldse oleks tehtud. Nii moodustab küll ka töötegemise aeg ühe tingimuse lasteabiraha saamiseks, kuid teiselt poolt esineb olulise ja määrava elemendina ka laste arv. Ei ole kahtlust, et lasteabiraha kujutab endast laiemas mõttes ka töötasu, kuid käesolevas asjas on oluline, kas see eriilmeline tasu tuleb lugeda palgaks ka

TTS 3. peatüki käsitlemisel või tuleb see ta eriseloomu tõttu — abirahana laste kasvatamiseks — jätta palga mõiste alt välja. Et palga mõiste TTS 3. peatükis ei haara mitte igasuguseid, ka eriotstarbelisi, tasusid, seda näitab eriti ilmselt tööstustööliste palgalise puhkeaja ja töölepingu lõpetamiseks tarvilise ülesülemise aja pikendamise seaduse § 8, mille kohaselt puhkeaja eest saadavat tasu ei tule arvestada haigusabirahade ja kindlustusmaksude suhtes paljana.

Lasteabiraha on olulises seoses laste arvuga ja tuleks selle mõtte kohaselt tasumisele ainult siis, kui vastaval momendil on perekonnas lapsi. Haigusabiraha maksmine TTS § 310 järgi toimub aga kindlas proportsioonis kord kindlaks tehtud palgaga — sel juhul järelikult, kui arvata palga hulka ka lasteabiraha, oleks haigusabiraha suurus olenev ka kord saadud lasteabirahast, kuigi haigusabiraha saamise momendil iseendast enam abiraha sajal lapsi ei tarvitseks olla. Sellega tekiks olukord, kus lasteabiraha avaldab mõju ka sel ajavahemikul, kus puuduvad need elemendid, mis õigustaksid lasteabiraha saamist. Nii esineks TTS 3. peatüki põhjal maksetavate abirahade juures olukord, mis ei ole kooskõlas lasteabiraha mõttega ega oleks õiglane võrreldes teiste tööliste-abisaajatega. Ka TTS § 310 näeb ette arvestamise võimaluse abisaaja perekonna suurusega ja lubab sel juhul abiraha suurendada, kuid seda ikkagi sõltuvalt abiraha saamise momendil olevatest lastest, mitte aga kunagi minevikus olnud lastest. Järelikult tuleks abiraha suuruse määramisel aluseks võtta ikkagi ainult nii-ütelda põhipalk, kuna laste kasvatamiseks maksetavad summad nii pärast tööliste vigastada saamist kui ka töötamise ajal omavad ise eriliiki toetuse ilme. Nii näeme, et üldse TTS 3. peatüki mõttes lasteabiraha omab seevõrd tunduvalt eriseloomu teiste töötasuviisidega võrreldes, et seda tuleb lugeda mitte seevõrd tasuna tehtud töö eest kui töölistele maksetava eriotstarbelise summana. Järelikult tuleb lasteabiraha mõistet määravast kahest tingimusest — töötegemise ajast ja laste olemasolust — lugeda juriidiliselt olulisemaks just viimane ja vastavalt lasteabiraha käsitlella mitte tööpaljana, vaid erilaadse toetusena.

Kõigil neil põhjusil Riigikohus leidis, et lasteabiraha tuleb TTS mõttes pidada eriotstarbeliseks toetuseks, mis ei käi TTS § 267

ettenähtud palga mõiste alla, mispärast ta tühistas Kindlustusnõukogu otsuse ja saatis asja uueks otsustamiseks tagasi.

(Rkh. adm.-t. nr. 65².)

Tekstiiltööstus sõjaoludes

Üleriikliku Tekstiiltöösturite Ühingu aasta-peakoosolekul esines juhatause esimees J. Kuk k pikema ülevaatega sõjaoludes kujunenud olukorrast tekstiiltööstuses. Sõdivate riikide majanduse ümberkorraldamine, transpordi halvenemine, ostutingimuste muutus — kõik need tegurid tingisid uute teede otsimise ja uute meetodide rakendamise tööstusele vajaliste toorainete hankimiseks.

Tõhusaimaks neist osutus ühisostude korraldus, peamiselt puuvilla alal, mis on kindlustanud puuvillatööstust toorainega. Kui kauba kättetoimetamisel ootamata takistusi ei tule, oleksid puuvillavabrikud aastaks toorainega varustatud.

Raskem on olnud organiseerida teiste toorainete ühisoste. Villa ja villase lõnga tellimised olid õigel ajal ära antud, kuid jääolude ning muude takistuste tõttu viibis nende saabumine.

Kuna kodumaa linakiu üldsaaq möödunud aastal oli vähem eelmiste aastate omast, nõudmine selle järele nii välismaal kui ka kodumaal aga elav, siis oli karta, et kui kodumaa linatööstus kohe poleks asunud tagavarade soetamisele, oleks olnud raskusi hooaja lõpul lina saamisel. Majandusministeeriumi toetusel on aga tööstuse varustamine linaga rahuldavalt lahenemas.

Seoses ülaltooduga, samuti kui palkade tõusuga ja muude abimaterjalide hinna tõusuga, osutus paratamatuks kauba hindade tõstmine jaanuarikuus.

Edaspidiseks hinnapoliitika aluseks on tekstiiltöösturid võtnud põhilauseid:

Erukalliduse tõusu pidurdamiseks ja inflatsiooni vältimiseks soovitab ÜTÜ oma liikmeile:

hoiduda oma toodete üldisest hinnatõstmisest, kuigi seda hinnategurite tõus peaks õigustama.

Hinnakorrektuurid tuleb läbi viia vaid üksikute artiklite juures, kui nende valmistamiseks vajalise materjali hinna tõus seda paratamatult tingib. Massartiklite hinna tõstmist tuleb vältida niipalju kui vähegi võimalik.

Kauba hinnataseme säilitamiseks tuleb õigustatuks tunnistada seniste toorainete asemel, mille hinnad on järsult tõusnud, odavamate aseainete tarvituselevõtmine.

Palgapoliitika osas võttis koosolek vastu järgneva resolutsiooni:

Tarbeainete vähenemisest ja muudest sõjaoludest tingitud elukalliduse tõusu ei saa palkade tõstmisega parandada ega tasakaalustada.

Seepärast tuleb palgapoliitikas hoiduda suurematest muudatustest, kuna iga palgatõus just elukalliduse tõusu kiirustab.

Suureneva elukalliduse puhul tuleb esmaajoones revideerimisele võtta kõige madalamad palgaastmed, et siin teatav eksistentsmiinimum säilitada, kuna üldisest elustandardi tõstmisest praegusel üldisel kehvenemise ajajärgul tuleb loobuda.

Kuna ekspordi kahanemise tagajärjel oli karta, et töömaht väheneb ning suuremal arvul töölisi vallandada tuleb, kujunes olukord esialgu ainult osaliselt lühendatud tööajalale üleminekuks üksikuis vabrikuis.

Toorainete saabumisega on korda läinud normaalolukord jalule seada ning Vene, Rootsi ja Leedu töötellimiste tõttu võib arvata, et see olukord jääb püsima pikemaks ajaks.

Maksustamisküsimusi

Vara amortisatsioon ei olene selle vara tegelikul kasutamisel olemise ajast

Osatõhususe X 1937. a. lisaärimaksu määramisel tekkisid vaidlused 7. autobuse šassiide amortisatsiooni küsimuses. Maksupeakomitee

leidis, et šassiid osteti alles 1936. a. lõpul ja neid ei olnud 1936. a. veel käiku pandud, mispärast nad üldse ei kuulu amortiseerimisele

1936. a. eest kui varandus, mis omandati alles 1937. a., ning 1936. a. üksikute päevade eest ei tule amortisatsiooni arvestada.

Riigikohus, osaühisuse kaebusel, tühistas osaliselt maksupeakomitee otsuse šassiide amortiseerimisse puutuvast osas, leides, et OMS § 519 p. 2 lit. „d“ näeb ette mahaarvamiste tegemise ettevõttele kuuluvate varade soetamise määruse kustutamiseks, kuni selle kustutamiseni selle litera „d“ juuresolevas tabelis näidatud piirides. Selles paragraafis ei ole üles seatud nõuet, et säärast mahaarvamist võib toimetada ainult neilt varadelt, mis on käigus, ega ka seda, et ei või mahaarvamisi teha siis, kui vara on omandatud operatsiooniaasta viimisel kuul. See-sugust nõuet pole üles seatud ka OMS teistes paragraafides ega selle seaduse käsitamise instruksioonides. Seepärast on ekslik seisukoht, et šassiidelt ei saa käesoleval korral teha mahaarvamist sellepärast, et need on omandatud alles aasta lõpul ega olnud veel käigus.

Maksupeakomitee, olles juhitud Riigikohtu otsuse motiividest ja võttes arvesse, et Riigikohus loeb õigeks detsembrikuus 1936. a. ostetud omnibuste šassiid amortiseerida terve aasta eest 10%-ga sellepärast, et nende väärtus oli näidatud ettevõtte 1936. a. lõppbilansis, otsustas šassiide amortisatsiooni maha arvata ettevõtte kasust.

Maksude Talituse direktori kaebusel tuli käesolev küsimus teiskordselt arutusele Riigi-

kohtus. Direktor leidis, et amortisatsioonide (kustutuste) määrade tabelis on ette nähtud aastased normid. Kui vara on soetatud aasta kestel, siis ei saa seda normi kohaldada kogu suuruses, vaid mahaarvamisi varade kustutamiseks võib teha vastavalt ajale, mil vara oli maksukohuslase valduses, s. o. ühe kuu vallasvara amortisatsiooni normiks ei ole mitte 10%, vaid 10/12%.

Riigikohus kaebust arutades leidis, et OMS § 519 p. 2 lit. „d“ näeb ette mahakirjutuse tegemise varade soetamise väärtuse kustutamiseks. Selle paragraafi juure kuuluva tabeli järgi on lubatud igal aastal tabelis ettenähtud suuruses teha mahaarvamisi varade soetamise väärtuse kustutamiseks, kusjuures ei ole üles seatud kitsendust, et mahakirjutuse suurus oleneks vara ettevõtte tegelikul kasutamisel olemise ajast, mistõttu maksupeakomitee seisukoht tuleb lugeda õigustatuks käesoleva paragraafi lit. „d“ eeskirjaga ja selle juures asuva tabeliga. Ka OMS käsitamiseks antud juhtnõuroid ei näe ette, et mahakirjutuse tegemisel tuleks arvestada vara kasutamisel olemise aega või vara kulumist, kuid selle juhatuskirja § 60 p. 10 ütleb ainult, et see mahakirjutus peab toimuma bilansis näidatud soetamishinnast.

Eeltoodud kaalutlusil Riigikohus jättis Maksude Talituse direktori kaebuse tagajärjeta.

(Rkh. adm.-toim. 154-II.)

Läti tööstus arvudes

Äsja ilmunud Läti 1938. a. tööstusstatistika järgi oli Lätis 1938. aastal 5977 tööstuskäitist 5717 vastu 1937. a. Juurekasv ulatub 4,5%. Vastavalt sellele tõusis tööstuses töötajate arv 111.917-lt 1937. aastal 117.119 peale 1938. a., seega juurekasv 4,7% võrra. Käitiste arvu järgi on esimesel kohal toidu- ja maitseainete-tööstus 1877 käitise-ga (31,4% koguarvust), teisel kohal puutööstus 1172 käitise-ga (19,6%), siis järgnevad metallitööstus 758 käitise-ga (12,7%), ehitusettevõtted 530 käitise-ga (8,9%), tekstiil-tööstus 412 käitise-ga (6,9%), kehakattetööstus 368 käitise-ga (6,2%), savitööstus 213 käitise-ga (3,6%), keemiatööstus 186 käitise-ga (3,1%) jne. Suurim töötajate arv esineb metallitööstuses, nimelt 19.760 töötajat või 16,9% kogu tööstuses töötajate arvust. Teisel kohal on toidu- ja maitseainetetööstus 18.305 töötajaga (15,6%), edasi tekstiiltööstus 17.650 töövõtjaga (15,1%);

puutööstus 16.448 töövõtjaga (14%), ehitustöös-tus 11.844 töövõtjaga (10,1%) jne.

Üksikute tööstusharude mehhaniseerimine on püsivalt kasvanud viimasel kolmel aastal. Juhtival kohal seisab toidu- ja maitseainete-tööstus, mis kasutas 1938. a. oma masinate käivitamiseks energiat 62.662 HJ, 1937. aastal 61.515 HJ ja 1936. aastal 59.742 HJ. Teisel kohal on metallitööstus 25.804 HJ 1938. aastal, 24.639 HJ 1937. a. ja 22.566 HJ 1936. a. Kolmandal kohal seisab puutööstus 25.244 HJ 1938. a., 24.360 HJ 1937. a. ja 22.165 HJ 1936. a. Kokku ulatub Läti kõikides tööstusharudes masinate käivitamiseks kulutatud energia 194.322 HJ 1938. aastal 181.566 HJ vastu 1937. a. ning 167.519 HJ 1936. a.

Läti tööstuse kogu läbikäik oli 1938. a. pea-aegu 700 milj. latti, 1937. a. ulatus see ümmarguselt 637 milj. latini ja 1936. a. oli üle 473 milj. lati.

Suurimat läbikäiguarvu näitab toidu- ja maitseainetetööstus — suure käitiste arvu tõttu — üle 194 milj. lati. Sellele järgneb tekstiilitööstus 93 milj. latiga, metallitööstus 88 milj. la-

tiga, puutööstus 67 milj., ehitustööstus 54 milj. ja keemiatööstus peaaegu 53 milj. latiga. Läbikäigu kogusummast langeb umbes 20%, nimelt 144 milj. latti, palkadele.

(Baltijas Korespondence.)

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt

Uusi kitsendusi väliskaubanduses

Ajalehtede teatel on Briti Kaubandusministeerium teinud korralduse keelda kõikide kaupade väljavedu Suur-Britanniast Daani, Eestisse, Soome, Lätti, Leetu, Norrasse, Rootsi ja N. Liidu sadamaisse Balti meres ja Põhja-Jäämeres. Mainitud maadesse võiakse kaupu eksporteerida ainult litsentsi saamise korral.

Samuti tõkestab Prantsusmaa kaubavahetust erapooletute riikidega. Prantsuse ametlikus lehes avaldati teadaanne importööridele sellaste saaduste sisseveo asjus Prantsusmaale ja tema asumaaadesse, mis on pärit või on saadetud teele teatavaist erapooletuist riigist. Sedamööda võiakse saadusi või vabrikutooteid, mis on pärit Albaaniast, Belgiast, Luksemburgist, Bulgaariast, Eestist, Soomest, Greekast, Ungarist, Itaaliast, Lätist, Liechtensteinist, Leedust, Hollandist, Norrast, Portugalist, Rumeeniast, San Marinost, Hispaaniast, Rootsist, Helveetsiast, Türgist või Jugoslaaviast, sisse vedada Prantsusmaale ja tema asumaaadesse ainult erilise päritolutunnistuse alusel, mis on välja antud Prantsuse konsuli poolt selles piirkonnas, kus toimus tootmine.

Teadaanne importööridele

Importööre, kelle poolt tellitud kaubad asuvad Rootsis, Norras või Daanis, palutakse selles lähemate päevade jooksul teatada Kaubandus-tööstuskojale, andes üles kauba nimetuse, hulga, teadaoleva asukoha ja võimaluse korral kauba kohapealse käsutaja nime ja aadressi.

Eraettevõtete ametnike ja äriteenijate palgad

Eraettevõtete Ametnikkude Koda on pöördunud Kaubandus-tööstuskoja poole avaldusega, milles palutakse kaaluda eraettevõtete ametnike ja äriteenijate palgataseme tõstmise võimalusi ja arvestades erakordset elukalliduse tõusu tunnistada palkade tõstmine vajaliseks ja praeguses olukorras läbiviidavaks.

Kaubandus-tööstuskojal käsitada olevaist andmeist nähtub, et ligemale üks kolmandik Eesti

äriteenijate üldarvust sai palka 1939. a. jaanuaris alla Kr. 50.—kuus. Kuna Kaub.-tööst.-koja arvate üldine palkade tõstmine viiks hindade tõusule ning ostujõu langusele, siis peetakse võimalikuks palgataseme korrigeerimist selles madalamas palkade kategoorias sedamööda, kuidas see üksiku ettevõtte majanduslikule kandejõule on vastav ja kooskõlas nende äriteenijate poolt täidetavate ülesannete tähtsusega kaubandusele.

Peadirektor Th. Hansen'i juubel

16. aprillil täitus 20 aastat sellest ajast, mil insener Th. Hansen tsemendivabriku juhatajana asus Kundasse. Tehas oli sõja läbi saanud kannatada, puudusid paljud tööjõud, raske oli saada materjale ja kivisütt.

Th. Hansen'i energilisel juhtimisel tehas restaureeriti ja teostati rida uuendusi.

Tööliskonna kui ka igasuguseid üleriigilisi ning kohalikke kultuurilisi üritusi dir. Hansen on alati toetanud ja seltskonnas on ta tuntud siira Eesti sõbrana.

Uus täiskoogu liige Kaub.-tööstuskoja IV sektsioonis

Saksamaale ümberasunud IV sektsiooni täiskogu liikme Martin Lutheri asemele kutsutakse koja liikme kandidaat Julius Lill.

Kaupmeeste kongress edasi lükatud 28. aprillile s. a.

Kaupmeeste kongress, mis pidi peetama 14. aprillil s. a., on tehnilistel põhjustel edasi lükatud ja peetakse 28. aprillil s. a. järgmise päevakorraga:

1. Majandusministri L. Sepp'a sõnavõtt.
2. Ülevaade eelmiste kongresside tähtsamate otsuste täitmisest — ref. ÜKSK esimees H. Simm.
3. Hindade reguleerimine ja kaubandus — ref. prof. E. Poom.
4. Meie hinnapoliitika ja sanktsioonid — ref. ÜKSK sündik vandeadv. A. Virma.
5. Kaupmeeskonna kaastöö tähtsus standardimisel — ref. Rats. Komitee nõunik V. Erit.
6. Kaupmehe kutse ja seltskondlik positsioon — ref. ÜKSK esimees H. Simm.

Kaupmeeste koosolek Haapsalus

7. aprillil s. a. peeti Kaubandus-tööstuskoja korraldusel Haapsalu linna ja ümbruskonna kaupmeeste koosolek, kus kõnedega esinesid koja II sektsiooni esimees H. Simm ja koja nõunikud R. Berendsen ja H. Mändvere.

Sõnavõttudes käsitleti kaupmehe ülesandeid rahvamajanduse teenistuses ja jaekaubanduse praegust olukorda.

Eesti Laevaomanikkude Ühise

peakoosolek peeti käesoleval aastal 31. märtsil Kaubandus-tööstuskoja ruumes. Koosolekul oli esindatud kaugelt suurem osa meie tonnaazist.

Päevakorras olnud küsimusist väärib tähelepanu uue põhipalkade kokkuleppe kinnitamine laevapere organisatsioonidega 1940/41. a. Uue kokkuleppe kohaselt tõusevad meie meremeeste põhipalgad üldiselt 25%. Samal ajal muudetakse aga ühtlasi ka sõja-lisahüvituste norme, nii et üldine palgasumma ei muutu. Ühtlasi kindlustab uus kokkulepe meremeestele ka palgalise puhkeaja vastavalt rahvusvahelise konventsiooni kavale.

Uus Laevaomanikkude Ühise juhatus moodustati järgmistest härradest: esimees — H. Neuhäus, abiesimehed: O. Tiidemann ja E. Maasik; liikmed: G. Kristenbrun, H. Soone, A. Truuberg, J. Loosberg, A. Laane, Th. Liiman, G. Sergio, E. Bergmann ja J. Rang. Revisjonikomisjoni valiti härrad J. Jürisson, K. Silberberg ja A. Jürgenthal.

Eesti laevanduse arengu kohta 1939. aastal märgiti koosolekul, et meie kaubalaevastik on tunduvalt suurenenud ning et ta tegevus on annud rahuldavaid tagajärgi. Edasi peakoosolek kordas varem omaks võetud seisukohta ja sihtjoont, et laevandus tuleb lugeda meie geopoliitilise asendi ja rahva iseloomu tõttu tähtsaimate majandusalade hulka, mille edaspidine sihikindel arendamine on riigi ja rahva huvides ja ülesandeks. Laevanduse tegevus ja arengu alused on erinevad teistest majandusaladest, silmas pidades laevanduse rahvusvahelist iseloomu, kaitseta võistlust kapitalirikaste riikidega, suuri perioodilisi ja eri võnkumisi veoturgudel ja laeva hindades ning suuremate kapitalide akumulierimise vajadust, mistõttu laevanduse arengu üldpoliitikas tuleb vankumatult arvestada nende erinevust.

Koguni erinevasse olukorda asetub kaubalaevastiku tegevus ja laevastiku arengu ning elujõu alalhoidmine praeguse üldise sõja olukorrad, arvestades säilitamiseks vajalise tonnaaži hindade erakordset tõusu, samuti ka tonnaaži vananemise kiirenemist, mis nõuab eri-

korraldusi ja võimalusi vajaliste reservide koondamiseks ja sõjalaenu amortisatsioonide teostamiseks.

Samuti konstateeriti üksmeelset ja tagajärjekat koostööd laevaomanike ja laevapere kutseorganisatsioonide vahel, mis järeldus kõikide töötasude ja töötingimuste lahendamise ootavahelisel vabal kokkuleppel, mis Eesti kaubalaevastikus on saanud traditsiooniks ning mis on aluseks selle majandusala arengule ka tulevikus.

Tööliste vallandamise

puhul palub Kaubandus-tööstuskoda käitiste valdajaid pöörduda tähelepanu sellele, et võimalikult hoidutaks vallandamast rasedaid töölisi. Sotsiaalministeeriumile on teatavaks saanud, et üksikud sellased juhtumid on aset leidnud, kus vallandatute hulgas on olnud ka rasedaid naistöötajaid. Kuigi on teatavaid raskusi kõikide olukordade rahuldavaks lahendamiseks, peaks siiski tarbe korral arstitunnistuse esitamist nõutama ja võimaldatama rasedaile töölviibimist, kuni nende tervislik seisukord seda lubab.

Töötajate arv tööstuses veebr. 1940. a.

K. a. veebruaris tõusis töötajate arv suurja kesktööstuses kokku, kaasa arvatud ehitustööstuse alal arvestatud ettevõtted, 55 065-lt 55 536-ni. Seega suurenes töötajate arv 1. märtsiks üldsummas 471 töötaja võrra. Töömahu tõus toimus suurtööstuse arvel (+497), kuna kesktööstuses langes töötajate arv 26 töötaja võrra. Töömaht suurenes peamiselt sesoonsetel aladel — saeveskites, riidevalmistamise alal ja ehitustööstuses ning põlevkivikaevandusis. Töömahu kitsenemine toimus piiritusvabrikute arvel, kus osa ettevõtteid sesooni lõppemisel lõpetas tegevuse. Vahekorid eelmiste aastatega iseloomustavad järgnevad andmed:

	Suurtööstus	Kesktööstus	Kokku
1. III 1940	46 212	9 324	55 536
1. II 1940	45 715	9 350	55 065
1. III 1939	47 341	9 731	57 072
1. III 1938	45 837	8 638	54 475
1. III 1937	42 758	9 048	51 806
1. III 1933	28 333	4 960	33 293
1. III 1929	31 783	5 338	37 121

Suurenemine või vähenemine 1. III 40:

	Suurtööstus	Kesktööstus	Kokku
1. II 1940	+ 497	— 26	+ 471
1. III 1939	— 1 129	— 407	— 1 536
1. III 1938	+ 375	+ 686	+ 1 061
1. III 1937	+ 3 454	+ 276	+ 3 730
1. III 1933	+ 17 879	+ 4 364	+ 22 243
1. III 1929	+ 14 429	+ 3 986	+ 18 415

Töömaht tööstuses kitsenes seega 1. III 40 võrreldes m. a. sama ajaga 1536 töötaja võrra. Eelmise kõrgkonjunktuuri taseme ületas aga töömaht tööstuses ca 18,5 tuh. ja kriisiaegse taseme — üle 22 tuh. töötaja võrra.

(„Majandusteated“)

Kliiringarvete korraldamise seaduse

(R. T. 27 — 1940)

järgi Vabariigi Valitsus majandusministri ettepanekul võib võtta riigi kanda kas täieliselt või osalt vastutuse kahjude eest, mis Eesti Pangale tekivad kliiringarvetele kaupade ekspordist laekunud Eesti Panga poolt omandatud välisvaluuta väärtuse languse tagajärjel.

Kaupade sisse- ja väljaveo krediidid korraldamise seadus

(R. T. 27 — 1940.)

Põllumajanduse ja tööstuse tootmisvõime säilitamise ning elanike tarbeainetega varustamise otstarbel kaupade ostuks välismaalt ja nende müügi korral välismaale on Eesti Pangal, kommers- ja linnapangal ja ühistegelikel krediidiasutustel õigus majandusministri loal teha laenude andmisel ja akreditiivide avamisel erandeid oma põhikirjade ja krediidiasutuste seaduse eeskirjadest laenude andmise ja tagamise kohta ja anda laenu ning avada akreditiive kaupade või kauba veo- ja hoiutunnistuste tagatisel oma põhikirjades ja krediidiasutuste seaduses ettenähtud protsendimäära ulatuses kauba hinnast.

Kauba hinnaks käesoleva seaduse mõttes loetakse kauba ostu- või müügihind, millele on lubatud juure arvata veo- ja kindlustuskulud.

Kaubanduslikud ja tööstuslikud ettevõtted, kes soovivad saada riigilt tagatist, esitavad Majandusministeeriumile vastava sooviavalduse, milles peab olema tähendatud:

1) soovitava tagatise ja krediidiasutuselt saadava laenu suurus;

2) andmed panditavate kaupade koguse, hinna ja asukoha kohta.

Sooviavaldusele tuleb lisada krediidiasutuse nõusolek laenu andmiseks tingimusega, et selle laenu tagatiseks antud pandi realiseerimisest saadavat rahasummat krediidiasutus ei kasuta kliendi teiste kohustuste katmiseks enne terve selle laenu täielist katmist ja et riigi poolt antavat tagatist võib krediidiasutus kasutada alles pärast panditud kaupade realiseerimist ja määral, mille võrra pandi realiseerimisel saadud rahasumma osutus vähemaks väljaantud laenusummast ja sellele juurekasvanud intressidest ning panga kuludest.

Kaupade sisseveo lubade andmise

võib majandusminister keelda isikuile, asutustele ja ettevõtetele, kes on jätnud täitmata neile pandud sisseveotingimused, võtnud sisseveetud ainete müügil liigset vahekasu, tõstnud põhjendamatu nende ainete hindu või kes ohustavad oma käitumisega Eesti väliskaubanduslikke suhteid. Vastav määrus on avaldatud R. T. nr. 28 — 1940.

Maksude Taliituse teadaanne avalikult aruandvate ettevõtete 1939. aasta tuluteadaannete kohta

Kõik avalikult aruandvad ettevõtted on kohustatud esitama blanketil vorm B nr. 3 teadaande oma eelmise kalendri- või tegevusaasta tulude kohta.

Ühes tuluteadaandega tuleb esitada:

- 1) täieline aastaaruanne bilanssidega aruandeaasta alguseks ja lõpuks;
- 2) kasude ja kahjude arve;
- 3) arvete läbikäik;
- 4) amortisatsiooni arve;
- 5) nimekiri kõrgemasse administratsiooni kuuluvate isikute ja nendele maksetud iganimeelse tasu kohta (OMS § 519 p. 1 lit. a);
- 6) ärakiri revisjonikomisjoni protokollist;
- 7) ärakiri peakoosoleku protokollist aruande kinnitamise kohta.

Pealeselle ettevõtte, kes opereerivad nii Eestis kui ka välismaal, on kohustatud esitama peale aruannete Eestis tehtud operatsioonide kohta ka üldised aruanded ja bilansid ettevõtte kõigi operatsioonide kohta.

Tuluteadaanded esitatakse käsitsi või postiga hiljemalt 15. maiks 1940 maksuinspektorile aruandvate ettevõtete alal, asukoht Tallinnas.

Tuluteadaande esitaja palvel võib maksuinspektor kaaluvatel põhjustel pikendada üksikujuhtumil teadaande esitamise tähtaega, kui see ei takista maksustamistööd või selle lõpetamist tähtajaks.

Saksa Usaldusvalitsus

kutsub Saksa Usaldusvalitsuse õigusliku seisundi seaduse § 12 põhjal kõiki isikuid, kellel kui kreditoridel on õigus või nõudmisi Eestist Saksamaale ümberasunud isikute vastu, teatama ümberasujate vastu olevaist nõudeist Saksa Usaldusvalitsusele 4 kuu jooksul, arvates kuulutuse avaldamisest.

Vastav kuulutus ühes Saksamaale ümberasunud isikute nimekirjaga on avaldatud R. Teataja lisas nr. 32 — 12. aprillil 1940.

Neljakuise tähtaja jooksul teatamata jäänud nõuded ümberasujate vastu ei tule rahuldamisele Saksa Usaldusvalitsuse valitsemisel olevast varast.

Soome

Sõjakahjude reguleerimine

Soome Keskkaubanduskoja sündik dr. Galdolin ühes artiklis käsitleb Soome sõjakahjude reguleerimise küsimust. Muuseas ta tähendab, et mõlemad hoonete ja vallasvara sõjakindlustuse kohta käivad seadused osutuvad gigantseks eksperimendiks. Kuna aga sõda lõppes võrdlemisi ruttu, siis paistab, nagu lubaks kahjude suurus teostada ettenähtud kindlustuse kava. Küsimus muutus aga keeruliseks piiride muutmise tõttu. Selle läbi on tekkinud kaks erinevat kahjutasude juhtumit: hävitatud vara ning loovutatud vara. Hävitatud vara suhtes peaks jätkuma nüüdne seaduseandlus, kuna loovutatud vara reguleerimist tuleb toimetada erilise seaduseandluse põhjal. On vaja kombineerida kahjude tasumist taasehitamise kavadega, sest muidu on karta inflatsiooni suures ulatuses. Taasehitamise kava on tarvis üles seada ekslike investeeringute vältimiseks. Soomes peaks olema võimalik ellu kutsuda veel arvrikkaid uusi tööstusi.

Väljaveo-toetuste kaotamine põllusaaduste pealt

Soome riigi poolt põllumajandussaaduste väljaveo pealt igal aastal maksetud preemiad, mille suurus 1939. a. oli 125 milj. marka, on kaotatud. Väljaveopreemiad olid tõusnud kuni $\frac{1}{2}$ sisemaa hindadest.

Rootsi

Luksuskaupade sisseveo korraldamine

Alates 27. märtsist s. a. jõustus Rootsis piiratud sisseveo korraldus. Esialgul on tegevust järgnevate kaupade sisseveo keeluga: tomatid, banaanid, viinamarjad, lilled, austrid, filmid, lõhnaõlid, siidiga segatud tekstiilisaadused, raadioaparaadid, klaverid, reisitarbed jne. Nimistu sisaldab kokku umbes 200 mitmesugust kaupa, mis on natuke vähem kui 10% kogu sisseveost, kuna 90% sellest jääb vabaks. Erandeid lubada võib kaubanduskomisjon.

Sel puhul seletas majandusminister, et see abinõu taotleb üldse kaupade sisseveo piiramist riigi deviiside tagavarade säilitamiseks. Rootsi deviiside seisund on siiski püsivalt hea, aga selle säilitamine on tingimata vajaline liikum

misruumi alalhoidmiseks ning selleks, et võimalikus hädas olla sõltumatu sellest, kas teised ka nõustuvad krediite andma. Viimasel poolaastal ilmnes suur sisseveo ülekaal, mis on tingitud suurendatud laoshoidmisest. Sellega on varustuse olukorda kõvendatud ning valuuta reservide kulutamise vajadust tulevikku jaoks vähendatud. Siiski on tähtsam loobuda mitte tingimata vajaliste kaupade sisseveost ning kohandada rootsi rahva elustandard endistele tingimustele. Lõpuks minister hoiatas iga mõeldava katse eest riigi abinõudest mööda hiilida keelatud sisseveokaupade aseainete valmistamise teel.

Rootsi väliskaubandus veebruaris 1940. a.

Rootsi väliskaubandus veebruaris 1940. a. näitab järgmist pilti: väljaveo väärtus langes jaanuarikuuga võrreldes 53,5 milj. krooni võrra, 115 miljoni kroonini, ning 1939. a. veebruarikuuga võrreldes 10 milj. kr. võrra. Sisseveo väärtus oli 167,09 milj. kr. 162,9 milj. kr. vastu 1939. a. veebruaris ja 258,0 milj. kr. vastu 1940. a. jaanuaris.

Daani

Väliskaubandus 1940. a. veebruaris

Daani väljaveo veebruaris s. a. võrdus 97,1 milj. kroonile 148,2 milj. kr. vastu 1940. a. jaanuaris ja 123,0 milj. kr. vastu 1939. a. veebruaris. Tagasiminekuks eelneva aasta väljaveoga võrreldes puudutab eriti loomatoitu, väetisi, rauda, terast, tubakat ja autosid. Vilja ja õli-seemneid toodi sisse suuremal hulgal. Kütta-ainete sissevedu oli vaid $\frac{1}{2}$ mullusest sisseveost; ainult brikettide sissevedu on tõusnud. Väljaveos on samuti märgata nii põllumajanduse kui ka tööstuse saaduste tagasimineku.

Läti

Firma nimetuste muutmise

Lätis on valminud täienduste eelnõu firmade kohta käivate määruste juure. Eelnõu eesmärgiks on muuta ebaesteetiliselt ning keeleliselt ebaõigeid firmade nimetusi. Pealeselle ei tohi figureerida ebakohaselt firmade nimetustes sõna „Latvija“, niisama keeldakse selle sõna lühendamise ning kombineerimise teiste sõnadega mittesündsals kujul. Edaspidi kavatsetakse keelda firmade tarvitamine, mis sisaldavad Läti riigi nimetuse või selle lühenduse, samuti ka teaduslike kraadide, kutse- või teiste tiitlite tähendamise. Ettevõtteid, kel on niisugune firma, võivad jätkata oma tegevust vaid kaubandusdepärtemangu loal.

Šveits

Sisseveo kasv 1940. a. veebruaris/märtsis

1940. a. algusest peale Šveits ei avalda enam väljaveo statistikat. Šveitsi väljavedu jaanuaris oli 37% võrra suurem kui 1939. a. jaanuaris. Sisseveo tõus püsis tõenäoselt ka 1940. a. veebruaris ja märtsis, sest tolli tulud näitavad 1940. a. esimesel veerandil märkimisväärselt tõusu; nad olid 71,3 milj. fr. 63,3 milj. fr. vastu 1938. a. vastaval ajavahemikul.

Vanade ainete kasutamise kohta käiv määrus

Liidunõukogu otsusel allub vanade ainete kasutamine sõjatööstus- ja töömehi järelevalvele. Tehniliselt kasutatavate vanade ainete ja jäätmete korjamiseks, samuti nendega kauplemiseks ja nende müümiseks on tarvis eriluba. Olemasolevate tagavarade kohta korraldatakse ankeet ning nende kasutamise kohta antakse erimäärsused.

Prantsusmaa

Vana paberi korjandus

Kaubandusminister saatis hiljuti kaubanduskodade esimeestele kirja, mille eesmärgiks oli rakendada kaubanduskodade vana paberi korjamisele. Tselluloosiga varustamise raskused ning iga tarbetu deviiside kulutamise vältimise vajadus sunnivad soodustama kodumaal leiduvate aseainete kasutamist. Vana paber ja kalsud omavad siinjuures erilist tähtsust ning seepärast palutakse kodasid ühes omavalitsuste, koolide ja teiste asutustega osa võtta nende ainete korjandusest.

Inglismaa

Väiketööstuse võitlus olemasolu eest

Käesoleva aasta algul asutatud väiketöösturite koondis otsustas alustada ühisaktsiooni suurendatud tellimuste saavutamiseks üksikutele käitistele. Siinjuures kavatsetakse esitada ministriumidele, avalikele asutustele ning erafirmadele kõik andmed, millest ilmneb käitiste liik, nende tootmise võime jne. Samuti avaldasid tähendatud koondise liikmed oma nõusolekut kohandada oma käitised sõja tarvidustele kas täies ulatuses, osaliselt või ajutiselt.

Bulgaaria

Viljamonopol

Ministrite nõukogu otsustas monopoliseerida viljakaubanduse. Monopol antakse vilja

ostu- ja väljaveotalitusele. Kaupmehed, kes seni kauplesid viljaga, muutuvad viljatalituse agentideks. Vastav seaduse eelnõu on juba valmis ja esitatakse lähemal ajal parlamendile.

Türgi

Maksud eriteadlaste väljaõpetamise eest välismaalaste poolt

Türgi ministrite nõukogu määras kindlaks maksud, mis tuleb tasuda türgi asjatundjate ja eriteadlaste väljaõpetamise eest välismaa eriteadlaste poolt era- ja riigi tööstuslikes käitistes, samuti ka kindlustusseltsides. Uue määruse järgi võib majandusministeerium teatavatel juhtudel vabastada tööstuslikke ettevõtteid ja kindlustusseltsi tähendatud maksu tasumisest. Sääraste välismaa eriteadlaste eest, kes töötavad tööstuslikes käitistes vähem kui kuus kuud, peavad ettevõtjad ette tasuma tähendatud maksud riigile kogu töö kestvuse eest.

Ameerika Ühendriigid

Tselluloosi ja paberi väliskaubandus

Esialgsete andmete järgi tõusis tselluloosi, paberipuu ja paberi väljavedu 40,4 milj. dollarini mulluse 37,6 milj. dollari vastu. Eriti suur oli paberikaupade ja valmispaberi väljaveo tõus, nimelt 25,9 milj. dollarilt 31,8 milj. dollarini. Peamiselt kasvas väljavedu Lõuna-Ameerikasse, missugune turg pärast sõja puhkemist langes peamiselt Ühendriikidele. Tselluloosi väljavedu vähenes pisut, mis oli osalt tingitud kartusest, et Euroopa toodang võiks väheneda. Tselluloosi sissevedu näitas tõusu 1,7 milj. 20 milj. tonnini. Sisseveetud ajalehepaberi väärtus tõusis 101,5 milj. 115,7 milj. dollarini, kuna teiste paberisortide sissevedu näitas suurt tagasiminekut.

Komisjoni asutamine väljaveo seisukorra parandamiseks

1940. a. märtsi algul otsustati asutada komisjon väljaveo, peamiselt Lõuna-Ameerikasse, arendamiseks. Põhjuseks siin olid kaebused kõlvatu äritegevuse kohta. Silmas pidades paranevaid väljaveo väljavaateid pärast sõja algust tekkis uusi firmasid, kes sageli tarvitasid kõlvatuid reklaami- ja hankimisvõtteid. Uue komisjoni üheks eesmärgiks on kaitsta kahjustatud välismaa importööride nõudmisi. Edasi ta peab püüdma propaganda teel tõsta äriandardit.

Mehhiko

Huvi suurendatud industrialiseerimise vastu sõjaolukorrast tingituna

17. 2. 40. a. antud määrusega vabastatakse kõik Mehhikos uuesti asutatud tööstuslikud käitised, mis valmistavad Mehhikos seni veel mitte valmistatud tooteid, viieks aastaks teatavatest riigimaksudest. Eriti langevad ära sisseveotollid välismaa masinate või toorainete eest, mida ei valmistata Mehhikos ning mida seepärast on vaja sisse vedada välismailt; sa-

muti langevad ära ka väljaveotoll, tulumaks, tempelmaks, 10%-line lisamaks j. m. Sellega kavatakse kergendada kodumaa tööstusele praeguse sõjaolukorra ärakasutamist, mille tõttu peaaegu langes ära Euroopa tööstussaaduste juurevool. Majandusministeeriumi käsutuses olevate andmete järgi kavatakse investeerida kokku 10 milj. dollarit uutesse tööstuskäitistesse, kus valmistatakse keemiasaadusi, tööriistu, autosid, tselluloosi jne. Lõplikult sõltub Euroopa sõja kestusest, kas ja missuguses ulatuses need kavad teostatakse.

Äride register

Jaauarikuu teisel poolel

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:
(Järg).

119. Toiduainetekauplus G. Valdmann, Tallinn, Katusepapi 29-a.
120. H. Varemä, Tartu, Kesk 7, toiduainetekauplus.
121. Marie Veeberg, Tõrva, Viljandi 1, pagari- ja kondiitriäri, -tööstus ja kohvik.
122. Viktor Viiki kiviraiumise tööstus, Viljandi, Kirikumõisa 20.
123. Marie Viismann, Lehtse v. (enne Anija v.), Pillapalu, segakauplus.
124. R. Vikkera, Tartu, Vene 10, jalanõudekauplus.
125. J. Villu, Rakvere, Lai 29, vildikauplus.
126. Lilleäri „Orhidee“ Voor ja Arit, Tallinn, Sakala 50 (vt. reg. uued firmad nr. 2).
127. U/Ü. S. Vuks ja Ko, Tartu, Võru 118, pagari- ja kondiitriäri.
128. E. Võhma, Nõmme, Pärnu mnt. 227, toiduainetekauplus.
129. Einelaud „Olevi Saalid“ K. Ziegel, Tallinn, Pikk 20.
130. Meier Zippikov ja Ko, Tallinn, Laulupeo 1, elusloomade ja liha ost-müük.

Veebruarikuu esimesel poolel

Registreeritud uued firmad:

1. I. Aasa, Rakvere, Lai 5, pudukauplus, ärip. Ida Aasa.
2. Söögisaal E. Alt, Tallinn, Tartu mnt. 81, ärip. Elisabeth Alt.
3. Kosmeetika- ja parfümeeriaäri „Hermes“, E. Ehvert, Tallinn, Raekojapl. 18, ärip. Edith Ehvert.
4. A. M. Eksi, Tartu, Kastani 74, toiduainetekauplus, ärip. Aliide-Marie Eksi.
5. A. Enno, Tallinn, Pikk 41, juuksetööstus, ärip. Alide Enno.
6. Reet Erilaid, Kõnnu v., Valgejõe, segakauplus.
7. J. Hek, Tallinn, Pärnu mnt. 42, pesukauplus, ärip. Jenny Hek.

8. R. Hermann, Tallinn, Graniidi 27, pudukauplus, ärip. Rosalie Hermann.
9. „Pappkarp“ V. Horn, Tallinn, Roosikrantsi 15-16, pappkarbitööstus, ärip. Valter Horn.
10. O. Ilmet, Tartu, Suurturg 10, raadio-, fototarvete-, jalgrataste- ja elektriäri, ärip. Olimar Ilmet.
11. E. Jõemets, Jõgeva, Suur 25, kellasepa-, jalgrataste- ja raadioäri, ärip. Eino Jõemets.
12. Ajakirjanduse Keskladu K. Jürgens, Tallinn, Rataskaevu 20, ajakirjade, ajalehtede ja tubakasaaduste müük. Ajakirjade ja ajalehtede tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine, ärip. Karl Jürgens.
13. „Pärnu Pael“, om. N. Jürgenson & Ko, Pärnu, Vilmsi 10, paeltetööstus; täisühing, täisosanikud Nikolai Jürgenson, Luka Kurnosov ja Joann Azlov, ühingu osakapital Kr. 3000.—.
14. Marie Kahr, Vaoküla v., Mäeotsa t., veoettevõte.
15. Agentuuräri „Kunstnakh“, V. F. Kelm, Tallinn, Harju 30-15, välisfirmade esindused kunstnaha jt. alal, ärip. Vilhelm Kelm.
16. Marta Kool, Tartu, Väike Kaar 12, toiduainete- ja piimakauplus.
17. Kaubanduskontor F. Krabi, Tallinn, Liivalaia 24, kaubanduskontor (pudu- ja tekstiilkaubad), ärip. Feliks Krabi.
18. A. Kruus, Tallinn, Rataskaevu 2, käsitööäri, ja Tallinn, Kullasepa 11, pesukauplus; ärip. Aurelie-Melitta Kruus.
19. M. Levi, Nõmme, Pärnu mnt. 187/191 puu- ja ehitusmaterjali müük, lauahöveldamise tööstus; ärip. Moses Levi.
20. V. Lukmann, Rakvere, Posti 4-a, autoveoäri, ärip. Verner Lukmann.
21. H. Migdal, Paldiski, Jaan Poska 23, segakauplus (pudu- ja riidekaup, jalanõud, keldad, muusikariistad, jalgrattad jt.), ärip. Hirš Migdal.
22. A. Mällo, Mäksa v., Tamme k., jahuveski, ärip. Arthur Mällo.
23. L. Mänd, Jõgeva, Suur 13, söögisaal-kohvik, ärip. Linda Mänd.

24. Peennahatööstus A. Nagel ja J. Kruuspere, Tartu, Tähe 91; täisühing, täisosanikud Alfred Nagel ja Julie Kruuspere, ühingu osakapital Kr. 1500.—.
25. Elmar Nuut, Pärnu, Tallinna mnt. 81. toiduainetekauplus.
26. K. Onni, Tartu, Uueturu 10, pruugitud asjade kauplus, ärip. Karl Onni.
27. V. Orlov, Tõrva, Aia 12, pruugitud asjade ost-müük, ärip. Vassili Orlov.
28. M. Paloste, Tallinn, Tartu mnt. 56, leivatööstus, ärip. Maret Paloste.
29. Ilona Pill, Pärnu, Kalevi 51, kübara- ja puduäri.
30. Elisabeth Proos, Haapsalu, Metsa 4, toiduainetekauplus.
31. Juuksetööstus „Elve“ E. Puistre, Tallinn, Pärnu mnt. 60, ärip. Elve Puistre.
32. Herta Raadik, Pärnu, Aisa 29, toiduainetekauplus.
33. E. Rajevski, Tallinn, Kadaka tee 10, toiduainetekauplus, ärip. Elisabet Rajevski.
34. Kübaraäri M. Ramann, Tallinn, Narva mnt. 26—5, ärip. Meta Ramann.
35. Ksenia Rannamets, Pärnu, Munga 2, söögisaal.
36. T/Ü. Raudsepp ja Karu Savitööstus „Tektor“, Tartu, Kalaturg 10; täisosanikud Jaan Raudsepp ja Roman Karu, täisühingu osakapital Kr. 1000.—.
37. A. Sepp, Mustjala v., Võhmu k., segakauplus ühes riigi piirituse ja viina müügiga, ärip. Anton Sepp.
38. Aleksander Sepp, Pärnu, Kalevi 10, mööblitööstus.
39. L. Sepp, Kuressaare, Tallinna 2, segakauplus, ärip. Lydia Sepp.
40. J. Sildre ja G. Allas, Rakvere, Tallinna 6, mööbliäri; täisühing, täisosanikud Johannes Sildre ja Gustav Allas, ühingu osakapital Kr. 400.—.
41. A. Taavel, Tallinn, Sulevimägi 10, liha-kauplus, ärip. Aleksander Taavel.
42. A. Tammik, Valga, Tartu mnt. 70, toiduainetekauplus, ärip. Arvo Tammik.
43. M. Tomson, Tallinn, Tartu mnt. 56, toiduainetekauplus, ärip. Miralda Tomson.
44. J. Uueni, Rakvere, Malmi 28, põllutööriistade töökoda, ärip. Jakob Uueni.
45. Kirjastus „Edu“ Endel Vahtrik, Tallinn, Vene 16.
46. Kosmeetika-laboratoorium „Valda“ F. Vald & Ko., Tallinn, Pärnu mnt. 26—7, kosmeetikavahendite laboratoorium (peamiselt hambapasta, kreemid, mingid, näopuudrid, parfüümid jt.), usaldusühing, täisosanik Feodor Vald, ühingu osakapital Kr. 6000.—.
47. E. Varik, Tallinn, Paldiski, mnt 27, juuksetööstus, ärip. Elmar Varik.
48. Charles Vollmann, Tapa, Jaama 9, juurvilja- ja seemnekauplus.
2. Voldemar Alterman jätkab äritegevust, avades Nõmmel, Pärnu mnt. 214, mööblitööstuse firma all „Vold. Alterman“.
3. Mööblitööstus Daved Anja asukohaks Tallinn, Lennuki 39 (enne Liivalaia 95).
4. Evdokia Antropova jätkab äritegevust, avades Tallinn, Pärnu mnt. 40, pesu- ja pudukaupluse firma all: Pudu- ja pesuäri „Priima“ E. Antropov.
5. Maks Aronstamm jätkab äritegevust, avades Tallinn, Kappeli 14 karusnahkade parkimise ja värvimise tööstuse firma all: Karusnaha parkimise ja värvimise tööstus „Parve“ M. Aronstamm.
6. Aleksander Arumetsa segakaupluse asukohaks Mäksa v., Meliste küla (enne Vedu as.).
7. A/s. „Asserin“ tsemendivabrik, Tallinn, Valli 4—6, lahkunud juhatuse liige Robert Schroeter, juhatuse liikmeks valitud William Reinvaldt.
8. August Avald lõpetanud Erastvere v. segakaupluse ja avanud Urvaste vallas segakaupluse firma all „August Avald“.
9. Isak Ballaki käsitelgedel kudumise tööstuse asukohaks Tallinn, Heeringa 12 (hoovis) (enne Pronksi 6).
10. Johannes Berg lõpetanud Kuressaares, Kohtu 6 jalanõude- ja raadioäri; Kuressaares, Kauba 8, avanud segakaubaäri firma all: „Kaubaladu“, omanik Johannes Berg; hiljem ettevõtte üle viinud Kuressaare, Raekoja 2.
11. Ernst Bergmann, Tallinn. Vabadusväljak 7, Jakob Kuksa prokuura kustunud.

A/S. TEKLA

RIIDEKAUPLUSED

TALLINN

HAAPSALU, KURESSAARE, MUSTVEE, NARVA, PAIDE, PETSERI, PÄRNU, RAKVERE, VALGA, VILJANDI, VÕRU.

Registreeritud muudatused.

1. Erich Adamson avanud Juuru v. ja alevikus jahu-, saeveski ja villatööstuse ning peab edasi samas asuvat puu- ja mööblitööstust firma all „E. Adamson'i jahu-saevski, villa-, puu- ja mööblitööstus“.

12. Rachmiel Blumberg avanud Vändra alevikus valmisriiete- ja riidekaupluse ja peab edasi ärised Paides ja Viljandis firma all „R. Blumberg“.
13. Kindlustusaktsiaselts „Eesti Lloyd“, Tallinn, Pikk 11, Elmar Kandre prokuura kustunud, kollektiiv-prokuura antud Karl Sule'le ja Eerik Lember'ile, asjaajaja-direktori Paul Lesthal'i perekonnanimeks „Lestal“ ja prokuristi Helene Heek'i ees- ja perekonnanimeks Hele Hekk.
14. Eesti Paberi Aktsiaselts, Tallinn, Lai 11, likvideerimisele asunud; likvideerimise komisjoni liikmeteks valitud Aleksander Philippoff, Eduard Priimann, Georg Anton ja August Merits. Likv. komisj. asukohaks on Tallinn, Lai 11.
15. Margarethe (Marg) Floss'i lilleäri asukohaks Tartu, Võidu 10 (enne Võidu 14).
16. Heinrich Grafi majapidamise tarvete kaupluse asukohaks Pärnu, Tallinna mnt. 1 (enne Tallinna mnt. 7).
17. Kaarel Graun jätkab äritegevust, avades Rakveres, Võidu 43 toiduainetekaupluse firma all „K. Graun“.
18. Rosa Hopp jätkab äritegevust, avades Pärnus, Kalevi 32 kübarakaupluse firma all „Rosa Hopp“.
19. Mihkel Ild'i saapatööstuse asukohaks Pärnu, Tallinna mnt. 13 (enne nr. 1); saapakaupluse Pärnus, Tallinna mnt. 1 lõpetanud.
20. Jaan Juuriksoo avanud Are v., Reiali t. saeveski ja tegutseb varem metsatööstuse alal firma all „Jaan Juuriksoo“.
21. Johannes Järv'e kirjastuse asukohaks Tallinn, V. Posti 7—2 (enne Kaupmehe 15) ja firmaks: „Eesti Kultuurilooline Kirjastus“ J. Järv.
22. Ants Kakk'u segakaupluse asukohaks Pühajärve v. (enne Rõngu v.).
23. Johannes Kangro jätkab äritegevust, avades Tartus, Raekoja 7 puusärgiäri firma all „J. Kangro“.
24. August Keisermann'i perekonnanimeks „Karisma“ ning tema Tallinnas, Kinga 6, asuva raamatukaupluse firmaks „A. Karisma raamatukauplus ja kirjastusäri“.
25. Oskar Kikerpill avanud Tartus, Uueturu 24, kullasepäri ja peab samas kullasepatööstust edasi firma all „O. Kikerpill“.
26. N. H. Kodaasov & Poeg, Tartu, Riia 37, maja-, köögi- ja valgustustarveteäri; täisosanik Nikolai Gabrieli pg. Kodaasov täisühingust lahkunud, leping muudetud.
27. Juhan Koppa pudelite- ja klaasasjadeäri asukohaks Tallinn, Gonsiori 11 (enne Sakala 23-a) ja firmaks: Pudelite ladu „Soolid“ J. Koppa.
28. Feliks Krabby perekonnanimeks „Krabi“ ning tema Tallinnas, Liivalaia 24—5 asuva higilapitööstuse firmaks: Higilapitööstus „Feka“ F. Krabi.
29. Aleksander Kuum lõpetanud toiduainete- ja piimakaupluse Tallinn, Roopa 8 ja avanud Tallinnas, Villardi 10 lihakaupluse firma all „A. Kuum“.
30. Johanna Kuuskmann'i perekonnanimeks „Kuuskma“ ning tema Padise v. (s. o. end. Kloostri v.) asuva sega-, põllutööriistade-, jalgrataste- ja nende osade kaupluse firmaks „J. Kuuskma“.
31. Leida Laig jätkab äritegevust, avades Tallinn, Keemia 21 riidevärvimise- ja vilditööstuse firma all „L. Laig“.
32. Sophie Lange jätkab äritegevust, avades Tartus, Narva 25 vanakraamikaupluse firma all „S. Lange“.
33. Kirjastuskontor „Sõna“ Arvo Leetmaa, asukohaks Pärnu, Lõuna 6 (enne Aia 7).
34. Oskar Lindpär jätkab segakaupluse pidamise Väike-Maarjas, samas asuvat koloniaal-, saapa- ja riidekauplust peab edasi firma all „O. Lindpär“.
35. Tehnikabüroo dipl. ins. O. Lossmann asukohaks Tallinn, Narva mnt. 4 (enne Harju 21).
36. Dipl. ins. O. Lossmann & Ko, isoleertoru vabriku kontori asukohaks Tallinn, Narva mnt. 4 (enne Vene 13).
37. Johan Madisson lõpetanud talurahvatarvete kaupluse Tõrvas, Viljandi 12 ja avanud Tõrvas, Valga 1 talurahvatarvete kaupluse firma all „J. Madisson“.
38. Eesti Kriit J. Maide ja R. Kuma, Vajangu (s. o. end. Kapu v.), Varangu riigimets; täisosanik Johannes Maide lahkunud, ettevõtte tegevust jätkab ainuomanikuna Robert Kuma firma all „Eesti Kriit“ R. Kuma.

F-ma. M. JOSSELOV

V.-Karja 1

Telefon 450-61

Daamide ja härrade
valmisriideid

suures valikus.

Hinnad mõõdukad

39. Teodof Maripuu avanud Tallinnas, Sakala 28, lihakaupluse ja peab edasi liha-kauplust Tallinn, Magdaleena 17 firma all „Teodof Maripuu“.
40. Jaan Merikan jätkab äritegevust, avades Vajangu vallas, Pikevere k., jahuveski firma all „J. Merikan“.
41. Vilhelmine Nikolai (end. nimi Nicolai) Tallinn, Kopli 2-a asuva hotell-restorani firmaks: Restoran-võõrastemaja „A-te“ V. Nikolai.
42. Nils Olsgård'i agentuuri asukohaks Tallinn, S. Kloostri 18 (enne Imanta 29—7).
43. Põllumajanduslik eksport osühisus „Ovo“, likvideerimisele asunud; likvideerimise komisjoni liikmeteks valitud Bernhard Piepenberg, Erika Rägo ja Aino Piepenberg. Likv. komisj. asukohaks on Tallinn, Niine 9-a—1.
44. Emmi-Miralda Pae perekonnanimeks „Pulk“, tema juuksetööstuse asukohaks Tallinn, Luha 14 (enne Roosikrantsi 15) ja firmaks „Juuksur E. Pulk“.
45. U/Ü. „Kangas“ oman. O. Patrik & Ko, Tallinn, Viru 19, riideäri; senine usaldusühingu leping maksvuse kaotanud, sõlmitud uus usaldusühingu leping.
46. Pavel Ploschkin lõpetanud kalatööstuse Toila as. ja avanud Toila külas pagariäri ning peab edasi Voka vallas, Toila k. asuvat segakauplust firma all „P. Ploškin“.
47. Hermine Pressraud jätkab äritegevust avades Tallinn, Kesk-Luha 8 toiduainete- ja piimakaupluse firma all „Hermine Pressraud“.
48. Karl Pähkelmann'i perekonnanimeks „Pähkelmaa“ ning tema Riisipere vallas asuva puukaupluse firmaks „Karl Pähkelmaa“.
49. Pärnu Laeva Aktsia-Selts, Pärnu, Pühavaimu 8, lahkunud juhatuse liige Benno Gebhardt.
50. Johannes Schmidtal avanud Piirsalu vallas, Risti al. toiduainetekaupluse ja peab edasi liha- ja loomade ostu-müügi äri f-a all „Johannes Schmidtal“.
51. August Selge avanud Elvas, Kesk 31, segakaupluse ja peab edasi Tartus, Suurturg 17 pudukauplust f-a all „A. Selge“.
52. Juulia Senator'i toiduainetekaupluse asukohaks Pärnu, Karja 10 (enne Munga 11).
53. Tööstus-Kaubandus Aktsiaselts Sidor Company, Tallinn, Tööstuse 49, juhatuse liikmeks valitud senine prokurist Jaan Purga.
54. Ev. Siilmann & Ko, radio-, foto-, jalgratta- ja elektritarvetekaupluse asukohaks Tallinn, Pärnu mnt. 28 (enne Pärnu mnt. 32).
55. Joh. Tamverk, kindatööstuse asukohaks Tallinn, Narva 47—6 (enne Raua 31—1).
56. Herman Tiits lõpetanud Tartus, Ülikooli 30 pesu- ja pudukaupluse, samas asuvat pesutööstust peab edasi.
57. Ruben Torger jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Liivalaia 103 toiduainetekaupluse firma all „R. Torger“.
58. Josep Treier jätkab äritegevust, avades Põlva vallas jahuveski firma all „Josep Treier“.
59. Sergei Trofimov avanud Nõo vallas metsatööstuse ja peab edasi küttepuudekauplust Tartus, Vallikraavi 18 firma all „Sergei Trofimov“.
60. Josep Tuch avanud Tallinnas, Tartu mnt. 4—1 kunstvaigust tuubide tööstuse firma all: Tuubitööstus „Roto“ J. Tuch. Firma prokuristideks on Isak Tuch ja Rebekka Tuch (kollektiivprokuura).
61. Jaan Tuulas'e rätsepatööstuse asukohaks Tartu, Gildi 4 (enne Rütütl 12).
62. August Tuvik'e kellade- ja metallesemetekaupluse asukohaks Tallinn, Narva mnt. 33 (enne Paldiski mnt. 11).
63. Felix Ummeri riidekaupluse asukohaks Tallinn, Viru 23 (enne Raekoja pl. 18).
64. Emilie Vechterstein jätkab äritegevust, avades Pärnus, Tallinna mnt. 3, söögisaali firma all „Emilie Vechterstein“.
65. Eugen Vöhrmann jätkab äritegevust Tallinn, Villardi 23 kino tehnilise ja filmiagendina vahetalitajana firma all „Eugen Vöhrmann“.
66. Johannes Vöörtmann lõpetanud mööblitööstuse Tallinn, Narva mnt. 43, samas asuvat mööbliäri peab edasi firma all „Joh. Vöörtmann“.

O.Ü. J. G. KRÜGER

Raamatukauplus, kirjastus, antifikvariaat

Suurim väliskirjanduse ladu Eesfis

TALLINN, PIKK 9

KÖNETR. 429/46

Firma tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. A. Abramson, Tallinn, Raua 33—12, karusnaha- ja manufaktuurkontor.
2. Theodor Adamson Tartu Vahetalituskontor „Abi“, Tartu, Suurturg 11.
3. Pauline Arjas, Valga, Vabaduse 1, restoran.
4. Saara Bell, Petseri, Tartu 10 (enne Turuplats 3), valmisriiete- ja pudukauplus.
5. I. Broden & Ko Savitööstus „Tektor“, Tartu, Kalaturg 10.
6. Punsivalmistamise osühisus „Calorica“, Tallinn, Rütli 13, likööri ja napsi valmistamine.
7. H. Elken & V. Alterman, Tallinn, Varblase 5, mööblitööstus.
8. Söögisaal „Esta“ Elvira Feillet, Pärnu, Munga 2.
9. Ivan Gorski, Mäe v., Liibnitsa k., segakauplus.
10. E. Handt, Tallinn, Kullasepa 11, pesukauplus.
11. Jaan Heinlaid, Pärnu, Riia mnt. 27, voodi reformpõhja tööstus.
12. J. Hek ja M. Laos, Tallinn, Pärnu mnt. 42, pesuäri.
13. Erik Heydemann, Tallinn, Kesk-Kalamaja 2—1, agentuuräri.
14. August Inder, Tallinn, Sulevimägi 10, lihakauplus.
15. A. Ivala, Haapsalu, Jaani 4, söögisaal.
16. Paul Johannson, Ajakirjanduse Keskladu „Pressa“, Tallinn, Rataskaevu 5, Narvas, Hermanni 11, ja Narva-Jõesuus, Vabaduse 30, ajalehtede ja ajakirjade müük; tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine; ajakirjade, raamatute ja kirjutusmaterjalikauplus.
17. Andres Juuriksoo „Reiali saeveski“, Are (end. Suigu) v., Reiali talu.
18. Olga Jüris, Tallinn, Kadaka tee 10, toiduainetekauplus.
19. Mihkel Kalda, Pärnu, Riia mnt. 61, toiduainetekauplus.
20. Söögisaal „Tare“ Mai Karo, Pärnu, Tallinna mnt. 3.
21. Marta Kikas, Tallinn, Pärnu mnt. 40, pesu- ja puduäri.
22. Richard Kinghorn, Tallinn, Pärnu mnt. 10 (end. Jaani 6), kaubanduse, laevanduse ja laevaühisuste agentuur.
23. Leonhard Kirmann ja Ko, Tallinn, Imanta 36, elusloomade, liha- ja põllusaaduste ost-müük.
24. L. Kudenberg, Tallinn, Roosikrantsi 15—12, pappkarbitööstus.
25. U/Ü. B. Kuznetsov & Ko, Tallinn, Veneturg 3, kummi- ja nahakaupade äri.
26. H. Lange, Tartu, Narva 25, vanakraami- ja vanade pudelite kauplus.
27. Ida Leibert, Tallinn, Apteegi 1, toiduainetekauplus.
28. Harry Limberg, Tallinn, V. Karja 7—5, speditsooniäri.
29. Ed. Loop, Tallinn, Graniidi 27, pudu- ja kirjutusmaterjalikauplus.
30. M. Lunden, Tallinn, Kesk-Luha 8, toiduainete- ja piimakauplus.
31. M. Lüllmann, Lihula v., Lihula al., talurahvatarvetekauplus.
32. L. Maasepp, Tallinn, Tatari 6, käsitööäri.
33. Verner Mannoff, Haapsalu, Jaani 2, mineraalvetetehas.
34. Emilie Markus, Tapa, Pikk 10, koloniaalikauplus.
35. O. Martinsoo, Tallinn, Terasse 14, toiduainete- ja piimakauplus.
36. Benita Meier, Riisipere v., Nissi alevik, segakauplus.
37. Leena Meier, Tapa, Pikk 19, toiduainetekauplus.
38. Johannes Meinart, Tallinn, Graniidi 30, mööblitööstus.
39. G. K. Meyer, Tallinn, Pronksi 6—6, agentuuräri.
40. Anna Mikson, Tartu, Paju 8, toiduainetekauplus.
41. A. Mööl, Nõmme, Pärnu mnt. 250, liha-kauplus.
42. Puuhoov Nikolai, Tallinn, Öle 3 ja Tallinn, Kopli 4.
43. E. Nuudi, Tallinn, Sakala 28, lihakauplus.
44. E. Nuut, Nõmme, Pärnu mnt. 214, mööblitööstus.
45. J. Pallopson, Mustla, Posti 40 (enne Posti 32), raadio-, jalgrataste-, kella- ja kullasepaäri.
46. Elmar Palu, Konguta v., Kärjjarve k., segakauplus.
47. Eduard Peedosk, Röpina (s. o. end. Toolamaa) v., Leevaku.
48. Puutööstus H. Preiverk, Tallinn, Villardi 23-a, puu- ja mööblitööstus.
49. Liisa Pöder, Pärnu, Tallinna mnt. 81, toiduainetekauplus.
50. P. Pöldre, Leivatööstus „Tartu“, Tartu, Lepiku 2.
51. Viljandimaa Autoliinipidajate Ühing Päärmann, Verncke, Tilk & Ko, Viljandi, Tallinna 2.
52. „Metsatürg“ G. Rausch ja Ko, Tallinn, Laeva 4, kauplemine metsa- ja ehitusmaterjalidega.
53. Elise Reisberg, Tallinn, Tartu mnt. 81, söögisaal.
54. Anna Riidamets, Tahkuranna v., Uulu as., segakauplus.
55. Riina Seemann, Pärnu, Vana-Sauga 1, toiduainetekauplus.
56. Gusta Sell, Valga, Kesk 7 (enne Vabaduse 36), nahakauplus.
57. Rudolf Sepi, Haapsalu, Posti 26, kauba müügi agent.
58. V. Särg, Tartu, Narva 126, betoonitööstus ja veoäri.
59. H. Tomingas, Tallinn, Vana Viru 5—3, tööstus-kaubanduse esindus taime- ja määrdõlide alal.
60. Alide Torger, Tallinn, Liivalaia 103, toiduainetekauplus.
61. Võõrastemaja „Eestimaa I“ J. Uin, Tartu, Kivi 2.

62. Jaan Uustal, Häädemeeste vald, veoettevõte.
63. Kosmeetika laboratoorium „Valda“ F. Vald, Tallinn, Pärnu mnt. 21—7 (vt. reg. uued f-ad nr. 46).
64. L. Veinberg, Tallinn, Paldiski mnt. 27, juuksetööstus.
65. Elvi Velling, Rakvere, Pikk 8, pudukauplus (enne kübaraäri).
66. E. Veskimets, Tartu, Narva 99, juukse-
tööstus.
8. E. Hlomov, Tartu, Kivi 8, juuksetöös-
tus, ärip. Ekateriina Hlomov.
9. Augustin Jegererson, Tallinn, Volta 30—
11, puutööstus.
10. N. E. Joselson, Valga, Kesk 17, riide-
ja valmisriieteäri, ärip. Nechame-Ete Jo-
selson.
11. E. Jürna, Valga, Vabaduse 29, komp-
veki- ja šokolaadikauplus, ärip. Endel Jürna.
12. O. Kivaste, Tartu, Narva 57, mängu-
asjadetööstus, ärip. Oskar Kivaste.
13. R. Kokser, Keila, Jaama 1, lihakauplus,
ärip. Rudolf Kokser.
14. Mark Kolovski, Jakob ja Jošua Krop-
man, Tartu, Lao 45, savitööstus; täisühing,
täisosanikud Mark Kolovski, Jakob Krop-
man ja Jošua Kropman, ühingu osakapi-
tal Kr. 1000.—.
15. „Esto-Vulkan“ Mark Kolovski, Jakob
ja Jošua Kropman, Tartu, Lao 45, kummi-
ja vulkaniseerimistööstus; täisühing, täis-
osanikud Mark Kolovski, Jakob Kropman
ja Jošua Kropman, ühingu osakapital Kr.
1000.—.
16. M. Kruus, Tallinn, Villardi 19, toidu-
ainetekauplus, ärip. Marta Kruus.
17. Hugo Kulli, Vajangu v., Kõde k., jahu-
veski.
18. Joh. Lepik, Tõrva, Valga 14, kohvik-
söögisaal, ärip. Johannes Lepik.
19. K. Lomp Kirjastus „Rahvaraamat“, Tartu,
Suurturg 13; ärip. Karl Lomp.

(Järgneb.)

Veebruarikuu teisel poolel

Registreeritud uued firmad:

1. F. Allimann, Kuressaare, Kauba 1, kellasepa- ja optikaäri, ärip. Ferdinand (Theodor) Allimann.
2. S. Arit, Tallinn, Roosikrantsi 15, lilleäri, ärip. Sirje Arit.
3. R. Arp, Tallinn, Tartu mnt. 17, puuvilja-
kauplus, ärip. Richard Arp.
4. Kalosside- ja jalanõudeäri „Kalbot“ B. Dõmšitš, Tallinn, Harju 34, ärip. Bronis-
lava (Braina-Lia) Dõmšitš.
5. Julius Ehand, Albu v., Ageri k., sega-
kauplus.
6. Gert Grün, Tallinn, Harju 28—6, hõbe-
tamise töökoda.
7. Kaubanduskontor „Edu“ Siimo Gold-
mann, Tallinn, Reimani 17—4, riiderestide
müük.

Aktsiaselts „Kütte-Jõud“

Tallinnas.

Aktiva Äriseis 31. detsembril 1939. Passiva

Maa-alad	12.450.41
Hooned, masinad ja inventar . . .	1.578.527.20
Raudteed	513.831.16
Kõrgepingeliin	6.060.82
Kuivenduskraavid	21.084.23
Maa-alune kaevandus	216.518.74
Materjalid	80.794.88
Põlevkivi laos	77.149.01
Kassa ja kautsjonid	20.262.81
Võlgnikud	34.965.03
Üleminevad summad	1.115.20
	2.562.759.49

Põhikapital	100.000.—
Kustutuste arve	1.354.191.95
Töölise ja ametnike abiandmise kapital	19.493.88
Mütüjad	8.787.75
Võlausaldaja	785.666.20
Tratid	260.000.—
Üleminevad summad	18.592.05
Kasu ettekanne	5.887.74
1939. aasta kasu	10.139.92
	2.562.759.49

Üldine sissetulek 642.503.81
 Üldine väljaminek 632.363.89
 1929. aasta kasu 10.139.92

Välisbörsid

	L O N D O N									
	3. IV	4. IV	5. IV	6. IV	8. IV	9. IV	10. IV	11. IV	12. IV	
New York	—	—	—	—	4.02 ¹ / ₂ -4.03 ¹ / ₂	—	—	—	—	—
Berliin.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helsingi	200.—	190.—	185.—	185.—	181.—	180.—	—	190.—	190.—	—
Stokholm.	—	—	—	—	16.85-16.95	—	—	—	—	—
Kopenhaagen	18.50	—	18.59	—	18.56	—	—	—	—	—
Oslo	—	—	—	—	17.65-17.75	—	—	—	—	—
Riia	17.37	18.25	18.37	—	18.37	18.25	17.75	17.93	18.31	—
Kaunas	20.62	20.50	20.62	—	20.62	20.50	19.87	20.12	20.50	—
Amsterdam	—	—	—	—	7.53-7.58	—	—	—	—	—
Pariis	—	—	—	—	176 ¹ / ₂ -176 ³ / ₄	—	—	—	—	—
Zürich	—	—	—	—	17.85-17.95	—	—	—	—	—
Brüssel	—	—	—	—	23.55-23.70	—	—	—	—	—
Milano.	70.50	69.75	70.25	—	70.50	68.75	68.—	—	69.75	—
Varssav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Praha	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Budapest.	19.62	19.50	19.62	—	19.62	10.50	19.—	19.25	19.62	—
Tallinn	14.75	14.62	14.75	—	14.75	14.62	14.25	14.37	14.62	—
Moskva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Madrid.	38.50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuld p. u.	168 sh.	168 sh.	—	—	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.
Höbe " "	20 ³ / ₈	20 ³ / ₁₆	—	—	20 ¹ / ₈	20 ¹ / ₂	20 ¹⁵ / ₁₆	—	20 ⁷ / ₈	—
Plaat. " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	B E R L I N										
	1. IV	2. IV	3. IV	4. IV	5. IV	6. IV	8. IV	9. IV	10. IV	11. IV	12. IV
London	9.80	9.80	9.85	9.85	9.85	9.85	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90
New York	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493
Helsingi	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05
Stokholm	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35
Kopenhaagen	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	—	48.10	48.10	48.10
Oslo	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	—	56.65	56.65	56.65
Riia	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80
Kaunas	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98
Amsterdam	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35
Pariis	55.50	55.50	55.80	55.80	55.80	55.80	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05
Zürich	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92
Brüssel	42.56	42.56	42.62	42.56	42.50	42.48	42.52	42.52	42.52	42.40	42.36
Milano.	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Praha	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600
Tallinn	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused

13. IV 1940.

	Kroonid.		Kroonid
Nisupütül (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):		Poolsõre	100 kg 42.—
„Sampo“	100 kg	Sõre	„ 43.—
„Kungla“	„	Manna	„ 43.—
„Kalev“	„	Rukkijahu	„ 18.00-19.50
„Eesti parem“	„	Rukkipütül	„ 26.00-27.00
„Granular“	„	Nisu, pehme — sõre	„ 26.00-43.00
		Kaerahelbed	„ 20.50

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 10. IV 1940. a.

		Kroonid.			Kroonid
J. Puhk ja Pojad suurveski:					
Jahud: rukki	100 kg	18.00—19.50	Raud, sordi	100 kg	36.00—38.00
„ pütül	”	26.00—27.00	„ latt	”	36.00—38.00
„ nisu, pehme—sõre	”	26.00—43.00	Raudvits	”	38.00—44.—
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg	—,30,5	Raudplekk	”	43.00—58.—
A/S. Rotermanni teh.:			„ tsingitud	”	66.00—72.00
Jahud: rukki	100 kg	18.50	Raudtalad	”	32.00—33.00
„ pütül	”	27.—	Teras, talla, ree	”	36.00—38.00
„ nisu, pehme — sõre	”	25.50—42.00	„ vedru	”	45.00—50.00
Nisu	”	23.00	Malm nr. 2	”	—
Rukis	”	17.00	Inglitina	”	600.00—700.00
Kaerad, sööda	”	—	Seatina	”	60.00—70.00
Odrad, toidu	”	14.—	Vaskplekk, punane	”	200.00—260.—
Seemned: ristikehina, pun., hil.	”	175.—	Vaskplekk, valge	”	180.00—220.—
„ timuti	”	—	Tsinkplekk	”	90.—137.—
Linaseemned 100 kg	”	32.—	Masinaõli	”	35.50—36.50
Herned, toidu, rohelised	”	—	Mootoriõli	”	58.00—96.—
Kartulitärklis „Supérieur“	”	33.—	Autoõli, Ameerika	”	102.—135.—
„ „Prima“	”	31.—	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-		
Siirup, kartuli, 42%	”	34.00—36.00	teõli, tsistern	1000 kg	60.00—75.—
Glükoos	”	34.00—36.00	Tsilindriõli, Ameerika	100 „	—
Margariin, kodumaa	”	—	Nafta, Vene	”	23.00—24.—
Kakao, Eesti	1 kg	2 00—2.50	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	”	24.00—25.00
Kohv, Rio, Santos jne.	”	—	„ Ameerika „ „ „	”	—
„ Kesk-Ameerika sordid	”	—	Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-		
Tee, laht., oranž Pekoe, Tseilon	”	—	tööst. segabensiin, fr. Kohtla, netto ltr.	—	55
Tee, laht., oranž Pekoe, Java	”	—	Autobensiin fr. Tallinn	”	55
Sidrunid	kast	—	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“,		
Apelsinid	”	—	tsistern. fr. Tall. ühes teedemaks. „	—	57
Suhkur, peenike, Inglise	100 kg	—	Bensiin, I s., välisbensiin	”	59
„ „	”	58.50	Pesusooda, kodumaa	100 kg	—
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun			Seebikivi	”	36.50—42.00
„ „ Irboska ja Narva	”	3.20—3.85	Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg	—	—
„ „ Saksa, fr. Tallinn	”	—	„ tsinkvalge, välism. 100 „	—	61.00—64.00
„ „ Vene „ „	”	3.20—3.85	„ tinavalge, kodum.	”	124.00—130.00
Heeringad: Šoti „Matties“, I sort, tünn			„ ooker, välism.	”	16.00—23.00
„ „ Norra	”	—	Kunstväetised: fr. Tallinn ja Pärnu		
Liha, sea, I sort	1 kg	1.04—1.08	Superfosfaat 18/20 ⁰ / _o , inglise	100 kg	—
Liha, looma, I sort	”	00.52—00.73	„ „ vene	”	—
Õlikoogid, linaseemne	100 kg	15.50—16.25	„ „ lahti-	”	6.10
Sofjatangud	”	—	Superfosfaat 18/20 ⁰ / _o , vene kot-		
Nisukliid	”	10.00	tides, fr. piir	”	7.00—7.25
Maapähhkikoogijahu	”	—	Toomasjahu 15 ¹ / ₂ ⁰ / _o	”	—
Kivisüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg	50.00—52.50	Segafosfaat 22/23 ⁰ / _o	”	—
Kivisüsi, auru, fr. Tallinn	”	47.00—48.00	Eesti fosforiit 25/27 ⁰ / _o	”	—
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg	80.00	Kaalisool 40 ⁰ / _o	”	13.—
Koks, kütte	”	80.00	Kainiit 14 ⁰ / _o	”	—
Kütteturvas (A/S., „Eesti Turbat.“)	”	11.50	Lubisalpeeter 15 ¹ / ₂ ⁰ / _o	”	14.75
Turbabrikett fr. vagun Tootsi jaam	”	16.50—17.—	Tšiilisalpeet. 16 ⁰ / _o (terakujuline)	”	17.35
Põlevkivi, netto	”	9.00	Lubiammoonsalpeeter 20,5 ⁰ / _o	”	18.85
Kütteõli, netto	”	58.00	„ 16 ⁰ / _o	”	13.45
Raskeõli A. B. C.	100 kg	7.25	Väävelhapuammoonium 20,6 ⁰ / _o	”	15.—
Estobituumen A. B. C. D. E. F.			Nitrofoska (14:14:18 ⁰ / _o)	”	25.50
„ „ tünnid br.	”	9.75	Põllukips, jahvatatud, fr. Irboska	”	—
Asfaltemulsioon	„ netto	10.25	Tsement		
Asfaltmastiks	”	5.75	Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere		
Katuselakk, vaatides,	„ br.	10.25	„ paberkottides	100 kg	2.70
Fenolaat,	„ netto	5.25	Kriit, pestud	”	5.20
Karbolineum „Estokarbolineum“			Kivitorv	”	14.00—22.50
„ A. B. C. netto	”	8.75—11.75	Puutorv	”	23.—
Raalakk, netto	100 kg	16.75	Lubi, Tallinn,	1000 kg	35.—
Immutusõli D. C., netto	”	6.75—7.75	„ fr. Tamsalu	”	22.—
Maanteeõli	”	5.80	Kips, krohvimise, fr. v. Irboska	”	30.—
Viljapu-karbolineum, netto	ltr.	00.25	„ krohvimise, fr. v. Tallinn	”	40.00—42.00
Mootorpetrooleum,	kg	00.16	Telliskivi, I s., fr. Tallinn	1000 tk.	42.—
Mootornafta	”	0.11,5	Silikaat, I s., fr. vabrik	”	37.00—38.00
Diiselnaftha	”	0.11,5			
Putukamürk „Puttox“	”	1.50			

Tulitikud, originaalkast (5000 toosi)	kast	Kroonid	125.—
Tallanahk, Eesti nahast	1 kg		4.——4.45
Tallanahk, Ameerika, I s.	"		4.——4.75
Linaseemneõli	100 kg		84.00—87.00
Värnits	100 kg		87.00—92.00
Piirit., puh., eksp. (ekskl.v.) fob Tall.h/alk.			45.00—50.00
Paber, rotatsiooni	100 kg		23.20
Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr.		0.60—0.71
" " Mitkal	"		0.46—0.61
L a m b a v i l l 3. II 1940. a.			
" I sort	1 kg	Kr.	7.50
" II "	"	"	6.60
" III "	"	"	4.80

Hinnad koos riikliku juuremaksuga.
 Või i. 1. IV 1940. a. Tendents: rahulik.
 Isort 1 kg Kr. 2.08, mis on tulnud sisse 24. III—30. III 40
 K a s e i i n. 4. III 1940. a.
 Toorkaseiin I s. 1 kg fr. piimatalutus. Kr. —.24
 " II " " " " " " —.22
 Tendents: kindel. Noteer. hind on maksev toorkaseiini kohta, milles kuivainet 36%.
 L a m b a l i h a 5. IV 1940. a.
 Eksporditava värskelambaliha hind Tallinna tapamajades headuse järgi 100 senti kg.
 Hinnad on maksavad, kui jäälood lubavad ekspordida.
 Peekonsigade nädalahinnad Tallinnas 7. IV—13. IV 40
 Peekonsigade tapakaal:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	107	102	—	—
55,5—59 "	102	98	—	Siseturu-
72,5—75 "	"	"	"	hinnad
75,5—80 "	98	Siseturuh.	—	hinnad

Elussigade hindadeks noteeriti:
 kuni 120 kg raskused 74 s. eluskaalu kg.
 121—160 " " " 81 " " " "
 161 ja raskemad 74 " " " "
 Sead eluskaaluga 90—120 kg, olenevalt transpordivõimalustest, võivad minna ekspordiks kas elussigadena või tapetult. Poeginud emiseid ekspordiks vastu ei võeta
 K a n a m u n a d. Tendents: ekspordimunadel vaikne.
 5. IV 1940. a.
 1 kg ekspordimune fr. kogumispunkt Kr. 1.30
 1 " siseturmune " " " Kr. 1.20
 Kanam. rask. 20—45 gr. 90 snt. kg fr. kogumispunkt.
 P i i m. 8. IV 1940. a.

Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:
 I valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües 14 s. ltr.
 I valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües 13 " "
 II valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües 12 " "
 II valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües 11 " "
 Juust 8. IV 1940. a. Tendents: kindel.
 Juustu hind noteeriti ilma riikliku juuremaksuta fr. Tallinn.
 Sissetuln. juustu vanadus peab olema vähem. 120 päeva
 Eksportjuust: Siseturujuust
 Šveitsi juust kuni 80-kg ratas ja üle
 sort 12 A 133 senti kg 143 s. kg Šveitsi 1.25—1.32
 " 12 B 130 " " 140 " " " " Edami 1.30—1.35
 " 11 A 125 " " 135 " " " " Backst. 1.15—1.25
 " 11 B 122 " " 132 " " " " Tilsiti 1.15—1.25
 " 10A, B, C 128 " " 128 " " " " " "
 Konserv. 35% rasva 115—140
 45% " 135—200
 50% " 210

L i n a d. 5. IV 1940. a. Tendents: vaikne.
 Lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi

lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):
 Petseri- ja Mujal Võrumaal Eestis Kroonid
 Lina, ristna R 198 193
 hoffsdreiband HD 189 184
 dreiband D 180 175
 ordinäärdreiband OD 171 166
 liivi ordinäärdreiband LOD 162 157
 takupraak H 153 148
 Takud I 1 kg 133
 " II " 123
 " III " 111
 " IV " 96
 " ehituse " 20—25

K a r t u l i d: 8. IV 1940. a. Tendents: selguseta.
 1. Söögikartul:
 Virurannal kv. Kr. 4.25—5.25
 Läänerrannal " " " " " "
 2. Seemnekartul: „Majesteet“ " " " " " "
 „Eesti kollane“ " " " " " "
 „Varajane kollane“ " " " " " "
 „Bintje“ " " " " " "
 „Jorgi hertsog“ " " " " " "
 Tunnustatud I klassi seemnekartul.
 3. Tööstuskartul: tärklisevabrikuis — tärklise kg Põhja-Eesti piiritusevabrikuis 16—18 s. " " " " " " või kv. Kr. 3.30—3.75

K a l a d. 1. IV 1940. Ekspordikõlvulised fr. rannik.
 Lõhe marjaga, värskel, kaal alat. 6 kg. kg snt. —
 Lõhe niisaga, värskel, kaal alat. 6 kg " " " " " " " " —
 Tendents:
 Angerjas, elus, rändangerjas, kaal alates 400 g —
 —do— elus paigaangerjas kg snt.
 Tendents:
 Koha, värskel, alates 38 cm. kuni 1 kg " " " " 75
 Koha, kaal 1—3 kg Tend.: kindel. " " " " 100
 Haug, elus, sumpades kg " " " " —
 Haug, mere, värskel, valik $\frac{1}{2}$ —3 kg Tend. kin. " " " " 65
 Haug, järve, " " " " " " " " 63
 Ahven, värskel, alat. 150 g " " " " " " 37
 Ahven, 60—150 g " " " " " " —
 Tursk, värskel, sula, kaal alat. 1 kg Tend. " " " " 12
 kind., roogitud, ilma peata, kaal alates 650 gr " " " " 21

A i a s a a d u s e d. 5. IV 1940. a.
 Öunad: ekspordikõlvulised, fr. Tallinn, pakkimiskuludeta fr. kokkuostupunkt: sügissordid " " " " " " — talvesordilised: I valik —.65 II " " " " " " —.53
 Tendents: väga kindel.

Jõhvikad: ekspordikõlvulised, franko kokkuostupunkt, pakkimiskuludeta —
 Tendents:
 Kurgid: konservitud, plekknõudes à 5 kg neto fr. ladu Tallinn 2.70 toos
 Tendents: kindel.
 Sigurid: ekspordikõlvulised, fr. kokkuostupunkt, pakkimiskuludeta 28
 Tendents: kindel.
 Sibulad: ekspordikõlvulised, fr. kokkuostupunkt 18,5
 Tendents: kindel.

T o o r n a h a d 5. IV 1940. a.
 Hinnad olid maksavad vastuvõtu-punkt 8. IV — 14. IV 1940. a.
 Hobusenahad: soolatud, 17 kg ja üle; värsked 20 kg ja üle. Kr. 16.— tükk
 soolatud, alla 17 kg; värsked, alla 20 kg " 11.00 "
 praak. " 6.00 "
 Tendents: kindel.

Veisenahad:	
pullinahad värsked I	Kr. 1.20 kg
II	1.08 "
lehma- ja mullikanahad värsked I	" 1.— "
" II	" —.90 "
" praak	" —.75 "
pullinahad soolatud I	" 1.43 "
" II	" 1.29 "
lehma- ja mullikanahad soolatud I	" 1.20 "
" II	" 1.08 "
" praak	" —.90 "

Tendents: kindel.

Vasikanahad: kerged, värskelt kuni	
3½ kg ja kuivad	" 5.50 tükk
rasked, värskelt kuni 3½ kg ja üle	" 1.75 kg
praak	" 4.00 tükk

Tendents: kindel.

Lambanahad:	
I OJ	Kr. 6.00 tükk
II J	5.00 "
III L	4.00 "
IV K	3.00 "
V praak	1.50 "

Tendents: kindel.

Karusnahad 5. IV 1940.

fr. vastuvõtupunkt.

I. Kasvanduse karusnahad	Kr. — tk.
II. Jahi-karusnahad: Tendents:	
metsjänes, täisväärt. valkne (¼)	" 0.50 "
punane rebane " (¼)	" 18.— "
tuhkur " (¼)	" 9.— "
nirk " (¼)	" 2.75 "
orav " (¼)	" —.90 "
naarits " (¼)	" 24.— "
mäger " (¼)	" 3.50 "

III. Hõberebasenahad:

1) mustad ja tumedad, täisväärt. (1/1)	Kr. tk.
2) ¼ hõbe " (1/1)	" "
3) ½ " (1/1)	" "
4) ¾ " (1/1)	" "
5) täishõbe, " (1/1)	" "
6) vigastatud "	" "

Tendents:

Metsamaterj. hinn. fr. laduplats Tallinn. 10. IV 1940.	
Palgid: kuusk ja mänd . . . thm. kr.	16.00—19.00
Plokk-palgid	" 30.00—33.00
Pakud: kuusk	" 12.—
mänd	" 12.—
Paberipuud — sulfiid r.-m.	" 10.00—12.00

Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra	
laduplats, 75% kooritud r.-m. kr.	7.—
Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra	
laduplats, 30% kooritud . . . kr. rm.	6.20
Paberipuud — sulf.-haab, fr. Kehra	
laduplats, 30% kooritud . . . r.-m. Kr.	—
Toepuud	" 8.00—9.00
Pakud: kask thm.	" 17.00—30.00
lepp I sort	" 35.00
" II "	" 19.00
haab I "	" 35.00
" II "	" 25.00
saar	" 26.00—35.00
tamm	" 30.00—38.00
Prussid thm.	" 35.00—39.00

Saetud materjal: plangud +

25% laudu: alus 7":

" kuusk u/s	" 39.00
" " IV sort.	" 35.00
" mänd u/s	" 38.00
" " IV sort.	" 34.00
Kastilauad	" —
Krohvilistud tk.	" —

Tendents: kindel.

Prahid.

Lina			
Tallinn — Stettin	1000 kg	Rmk.	24.00
" — Gent	1016 "	sh.	—
" — Dundee	"	"	—

Puumaterjalid.			
		Standard	
Tallinn — London	"	sh.	—
" — Hull	"	"	—
" — Manchester	"	"	—
" — Grangemouth	"	"	—
" — Belfast	"	"	—
" — Dundee	"	"	—
" — Antwerpen	"	"	—
" — Gent	"	"	—
" — Rotterdam	"	"	—
" — Amsterdam	"	"	—

Segakaup.

Tallinn — Stettin	1000 kg	Rmk.	14.40—54.—
" — London	1016 kg	sh.	—
" — Stokholm	1000 kg	Rkr.	20.00—100.—
" — Stettin, või	tünn	Rmk.	1.50
" — London	"	sh.	—

Kartulid.

Tallinn—Stokholm	1000 kg	Ekr.	30.—
----------------------------	---------	------	------

Toiduainete turg

London 12. IV 40.

Bacon , kaal 112 Ingl. naela. sh.	113/6
Nisu , kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg.	
Northern Manitoba sh.	32/7½/2
31. I — 28. II 40.	
Jahu , kaal — 140 Ingl. n. = 62,5 kg	
Good Canadian sh	12/-
31. I — 28. II 40.	
Odrad , kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg	" 8/-
Kaerad , " " " " = 50 kg	" 11/-
Linad , cif per tn.	
Livonian, Basis Risten £	—
27. III 40.	
Või , Manchester.	
Eesti maks. sh.	143/-

Hamburg.

Nisu.	
Sisemaa, 50 kg eest. Rmk.	noteerimata
Manitoba I, cif 100 kg eest term. \$	"
Hard Atlantic	"
Rukis , 1000 kg eest.	
La Plata, Hamburgis. sh.	"
" " Amsterdamis.	"
Suhkur.	
Toores sh.	"
Belgia	"
Hollandi	"
Riis , Burmah II Rmk.	"

Väärtpaberite kursid Tallinna börsil
30. 11 1940. a.

Väärtpaberid	Nomin. väärt.	Vimane divid.	Tehetud	Ostjad	Muujaed
Kroonides					
1927. a. 7% E. V. välisl. \$	1000	—	—	3800	—
” ” £	100	—	—	1700	—
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maksm. s. A. B. C. (55 a.) 2.66%	100	—	—	60	—
5% E. V. Majandusm. võlakirj.	100	—	—	—	—
Majandusmin. rahandus- osakonna pantkirjad:					
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	45	—
” E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	50	—
” F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	20	—
Pikal. P.: pantl. (20 a.) 6%	5000	—	—	—	—
” ” 6%	1000	—	—	—	—
võlakirjad (20 a.) 5%	5000	—	—	—	—
” (5 a.) 5%	5000	—	—	—	—
” (5 a.) 4½%	5000	—	—	—	—
” (5 a.) 4%	5000	—	—	—	—
4½% E. Maap. pantl. (7. s.)	100	—	—	—	—
4½% ” ” (8. s.)	100	—	—	—	—
4½% ” ” (9. s.)	100	—	—	—	—
4% Asunduskapit. võlakirj.	100	—	—	85	—
4% Asundusk. võlakirj., mis antud E. Maap. poolt krediitastutust. nende nõudm. ümberlaenust.	100	—	—	—	—
6% E. Hüpot.-p. pantlehed	100	—	—	—	89
5% E. Maakrediits. riigi poolt garanteerit. pantl.	100	—	95	95	96
5% E. Maakrediits. pantl.	100	—	—	—	—
Aktsiad: Eesti Pank.	50	8%	—	65	—
Krediit Pank a.-s.	50	7½%	—	—	—
Pärnu Krediit Pank	50	4%	—	—	—
Tartu Tööstuse Pank, a/s.	50	5%	—	—	—
Balti Puuvilla ketr. ja kud. vabr. a/s.	50	3%	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s., end. „Volta“	100	8%	—	—	—
„Eesti Union“ kindl. a/s.	50	—	—	—	—
„Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub. ühing.	100	9%	—	—	—
Eestimaa trükkikoda a/s.	50	—	—	—	—
„Ilmarine“ a/s.	100	—	—	—	—
„Fr. Krull“ a/s.	50	8%	—	—	—
„Hansa“ kindl. a/s.	50	20%	—	—	—
„Kinnisvara“ o/üh.	50	6%	—	—	—
„Kütte Jõud“ a/s.	100	—	—	—	—
„Majaomanik“ kinnisvarade kasut. o/üh.	50	7%	—	—	—
„Massoprodukt“ a/s.	50	—	—	—	—
„Mootor“ o/üh.	100	8%	—	—	—
Narva Kirjastustühisus	50	5%	—	—	—
Piirit. puhast. vabr. o/üh.	500	3%	—	—	—
„Polaris“ Eesti kindl. a/s.	50	12%	—	—	—
„Port-Kunda“ a/s.	50	6%	—	—	—
Põhja kindlustuse a/s.	50	8%	—	—	—
Saku õlletehase a/s.	50	5%	—	—	—
C. Siegel a/s.	50	5%	—	—	—
Sindi Tekstiilvabrikute Üh.	50	—	—	—	—
Türi Pab. ja Puup.-v. a/s.	50	—	—	—	—
„Ühiselu“ a/s.	50	—	—	—	—
O/üh. „Tarlon“	50	—	—	—	—
Kreenh. Puuvillas. Man. o/üh.	5000	1½%	—	—	—
„Eesti Kiviõli“ a/üh.	50	—	—	—	—
O/üh. R.-el.-t. Tehas „Ret“	100	10%	—	—	—
A/S. Tall. Laevatühisus	50	12%	—	—	—
O/üh. „Elamu“	50	7%	—	—	—
A/S. A. Rosenwald & Co.	250	—	—	—	—
K-o/üh. „Loodus“ põhiosat.	50	7%	—	—	—
eelisosatäh.	50	10%	—	—	—
O/üh. „Ilutrükk“ põhiosatäh.	50	8%	—	—	—
eelisosatäh.	50	8%	—	—	—
A/S. „Eesti Fosforiit“	50	—	50	50	51

Tallinna fondibörsi
kursisedel

		8. IV 1940	9. IV 1940	10. IV 1940	11. IV 1940	12. IV 1940	13. IV 1940
London 1 naelsterl.	O. M.	—	—	—	—	—	—
	M.	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00
New York dollar	O. M.	4.17	4.17	4.17	4.17	4.17	4.17
	M.	4.23	4.23	4.23	4.23	4.23	4.23
Berliin	O. M.	167.50	167.50	167.50	167.50	167.50	167.50
	M.	170.50	170.50	170.50	170.50	170.50	170.50
Berliin (clearing) 100 s. riigim.		160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00
Helsingi 100 soome m.	O. M.	—	—	—	—	—	—
	M.	8.59	8.59	8.59	8.59	8.59	8.59
Stokholm 100 rootsi kr.	O. M.	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50
	M.	100.50	100.50	100.50	100.50	100.50	100.50
Kopenh. 100 daani kr.	O. M.	80.75	80.75	80.75	80.75	80.75	80.75
	M.	81.75	81.75	81.75	81.75	81.75	81.75
Oslo 100 norra kr.	O. M.	94.50	94.50	94.50	94.50	94.50	94.50
	M.	96.00	96.00	96.00	96.00	96.00	96.00
Riia 100 latti	O. M.	77.75	77.75	77.75	77.75	77.75	77.75
	M.	79.50	79.50	79.50	79.50	79.50	79.50
Kaunas 100 litti	O. M.	68.00	68.00	68.00	68.00	68.00	68.00
	M.	69.50	69.50	69.50	69.50	69.50	69.50
Amsterd. 100 floriini	O. M.	222.50	222.50	222.50	222.50	222.50	222.50
	M.	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50
Pariis 100 prants. fr.	O. M.	—	—	—	—	—	—
	M.	9.55	9.55	9.55	9.55	9.55	9.55
Zürich 100 helv. fr.	O. M.	94.00	94.00	94.00	94.00	94.00	94.00
	M.	96.00	96.00	96.00	96.00	96.00	96.00
Brüssel 100 belgat	O. M.	71.25	71.25	71.25	71.25	71.25	71.25
	M.	72.75	72.75	72.75	72.75	72.75	72.75
Milano (clearing) ekskm. kurs.		21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00
		21.50	21.50	21.50	21.50	21.50	21.50
		21.29	21.29	21.29	21.29	21.29	21.29
Varssav 100 slotti	O. M.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Kuld puhas üks gr.	O. M.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—

EESTI PANGA NÄDALA-ARUANNE

AKTIVA

7. aprillil 1940. a.

PASSIVA

1. Kattevara:		1. Põhikapital	5.000.000.—
kuld: rahas ja kangides	40.901.207.80	2. Tagavarakapital	1.478.758.84
välisraha	4.303.644.59	3. Eritagavarakapital	4.122.865.94
2. Vahetusraha	1.350.578.03	4. Jooksvad kohustused:	
3. Sisevekslid:		a) pangatähed liikvel	61.714.515.—
kaubavekslid	15.128.240.66	b) jooksvad arved:	
põllumajandusl.	2.199.998.66	valitsuse	14.391.780.89
metsatööstusl.	13.665.—	pankade	10.071.832.72
	17.341.904.32	teised	4.793.328.49
4. Laenud:		5. Muud passivad	18.132.874.19
valitsusele	—		
teistele *)	25.938.679.70		
5. Kinnis- ja vallasvara	3.451.414.66		
6. Muud aktivad	26.418.526.97		
	119.705.956.07		119.705.956.07

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: 49,69%.

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 751.809.57.

JUHATUS

Pärnu Laeva Aktsiaselts

Aktiva.	Ärisesis 31. detsembril 1939.	Passiva.	
Laevad	894.000.—	Aktsiakapital	220.000.—
A.-l. „Kalevipoeg“ survey arve	4.035.—	Tagavarakapital	4.868.07
A.-l. „Estonia“ kapitalremont	2.110.—	Laevade kindlustuse ja kustutamise	
A.-l. „Estonia“ inventari amortiseeri-		arve	91.608.95
miseks	4.519.29	Vekslid	133.000.—
Kassa	366.66	Mitmed kreditorid	508.500.14
Materjalid	976.45	1939. a. puhaskasu	13.568.08
Mitmed deebitorid	65.537.84		
	971.545.24		971.545.24

Tulud.	Tulud ja kulud.	Kulud.	
Maksude arve	4.122.82	Kursivahe arve	306.27
1939. aasta puhaskasu	13.568.08	Materjalide arve	503.02
		Laevade kasutamise arve	16.881.61
	17.690.90		17.690.90

Aruanne on peakoosoleku poolt vastu võetud ja kinnitatud 16. veebruaril 1940.

Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri Osäühisuse

juhatusel on au osanikke põhikirja § 19 põhjal paluda neljapäeval, 9. mail 1940. a., kell 12 juhatuses ruumes Tallinnas, Pikk t. nr. 68, peetavale

korralisele peakoosolekule.

PÄEVAKORD:

1. 1939. a. aruande ja bilansi läbivaatamine ja kinnitamine,
2. 1940. a. kulude eelarve kinnitamine,
3. Valimised põhikirja kohaselt,
4. Kinnisvarade ostmine, müümine, koormamine ja renditamine,
5. Jooksvad asjad.